

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

THE ORTHODOX OBSERVER

ΤΟΜΟΣ
Δ'

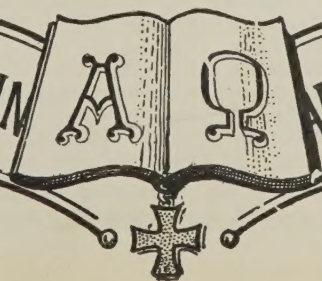
ΑΡΙΘΜ

76

Ο ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΣΤΟΡΙΑΣ «ΑΓΙΟΣ ΛΗΜΗΤΡΙΟΣ»

ΠΡΟΝΟΙΑ-ΤΗΣ-ΕΛΛΗΝ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ-ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Published Bi-weekly by the Greek Archdiocese
Publications Association
Publication Office:
240 West 23rd Street, New York, N. Y.
Editorial and Advertising Offices:
Greek Archdiocese, 25-19 30th Drive, Astoria, N. Y.
Tel. Astoria 8-1653

Yearly Subscriptions:
United States and Canada \$2.00—Foreign \$2.50
Ten Cents a Copy
Vol. IV. No. 76—January 30, 1938.
Entered as second class matter Nov. 21, 1934, at the post
office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΑΜΩΝ

Όνοματεπώνυμον Νυμφευθέντων

Κοινοῦτης

Τελέσας τὸν Γάμον Ἱερεὺς

Ὀκτ. 31 Πέτρος Γ. Κουντούρα - Ἑλένη Δ. Παπακωνσταντίνου
» » Στυλιανὸς Ν. Κοπανᾶς Σμαράγδα Α. Μπατζώνη
» » Παῦλος Ν. Δρεπάνου Ἀφροδίτη Βασ. Καλλιάνη
» » Κων/νος Γ. Πετρόπουλος - Φωτεινὴ Ν. Ἀνδρουλάκη
» » Ἐμμανουὴλ Γ. Ζαμπετάκης Μαρία Ν. Τζανάκη
» » Κων/νος Βεβελγιάννης Ἀθηνᾶ Μην. Μησαίδου
» » Κωνστ. Ι. Μενούνου - Μαρία Ἀπ. Παπαγιαννακοπούλου
» » Γεώργιος Καστέρης Κωνσταντῖνα Ἰω. Τσολᾶκος
» » Ἀγαπητὸς Α. Βογιατζῆς Ἑλένη Παντ. Βέλλα
» » Χρήστος Πανταζῆς Μαρία Δ. Καλαθρινού
» » Νικόλαος Ι. Γεωργακόπουλος Μαρία Ι. Γκουζέλη
» » Ἰωάννης Ε. Καραματέας Βασιλικὴ Δ. Κωστάκη
» » Γεώργιος Ι. Μαροκάνης Ἀννα Θ. Ροδοκανάκη
» » Κων/νος Μ. Σταματελάτου Βιολέτα Γ. Μαρομῆ
» » Παναγιώτης Μανούσος Ἀγλαΐα Ρουσαμάνη
» » Μιχαὴλ Μίτζελ Αἰκατερίνη Δ. Κεχριότου
Νεμ. 4 Φώτιος Μαγδαληνῆς Σοφία Κ. Κοκκίνη
» » Παναγιώτης Ι. Πετροτσιᾶς Στέλλα Π. Μάνου
» » Ἰωάννης Α. Βαρουξῆς Γεωργία Ι. Κατρίτση
» » Γεώργιος Λαγκῆς Κανέλλα Μπαλμπάνου
» » Εὐάγγελος Α. Ρῆγος Γεωργία Παπαδοπούλου
» » Χρήστος Ἀσκούνης Ἀννα Χ. Γούναρη
» 6 Δημήτριος Μαντέλης Μαρία Τρανχίτα
» 7 Δημήτριος Κ. Παπουτσάνιος Στέλλα Weishlik
» » Κωνσταντῖνος Ν. Κάρας Λιγερή Β. Μαρμαρέλη
» » Ἀντών. Ἰ. Εὐαγγέλου Καλλιόπη Π. Τριανταφύλλου
» » Παν. Δ. Φατσέας Παν. Σ. Κουράκου
» » Νικόλαος Γερονταρᾶς Μαρία Θ. Ζουμπουλάκη
» » Παναγιώτης Γκανάρου Μαρία Πρεβέτου
» » Κων/νίος Πιλήγκος Μαρία Πούλου
» » Βασ. Δ. Ἀποστολάκης Καλλιόπη Ι. Παπαδοπούλου
» » Νικόλαος Ἀδ. Νέκος Ἑλένη Ἀλ. Πανταζῆ
» » Ἰωάννης Π. Νικολαΐδης Παναγιώτα Ε. Λυμπεράκη
» » Θεόδωρος Ν. Κουτσογεωργόπουλος Πηνελόπη Pearl
» » Λοκᾶς Γ. Ταρამάκος Ἀγγελικὴ Δ. Κολέα
» » Νικόλαος Ι. Παπαδάκος Αἰκατερίνη Νικ. Τσούλου
» » Μιχαὴλ Κωνσταντῆς Μαρίνα Μελέκου
» » Γεώργιος Συλιβρίδης Αἰκατερίνη Δ. Νέστου
» » Ἰάκωβος Μ. Μαρής Σταυρούλα Δ. Νέστου
» » Θεόδ. Ν. Μανρινάκος Ἀναστασία Κ. Μαδημένου
» » Ζανέτος Δ. Ἀλεξίου Δήμητρα Ν. Παπαδοπούλου
» » Γεώργιος Κωμ. Μπόκου Ἀγγελικὴ Χρ. Ὁρφανοῦ
» » Εὐάγγελος Ι. Παρασκευᾶς Ἀργυρώ Α. Ψαροῦ
» » Κωνστ. Κανελλόπουλος Ἀθηνᾶ Κοντογιάννη
» » Ἰωάννης Ι. Κοντογιάννης Ἀθηνᾶ Γ. Σαγιαδή
» » Δημήτριος Ν. Καραβασίλης Σοφία Δ. Σάμου
» » Νικόλαος Β. Ἐξαρχάκης - Ἀνδρονίκη Κ. Τσακουμάκη
» » Κωνστ. Δ. Δερβενιώτης Εὐδοξία Σεραφειμίδου
» » Εὐάγγελος Α. Γκίων Ἑλένη Γ. Θωράκου
» » Δημήτριος Ι. Σκλαβούνης Ἑλλη Καρακάση
» » Χρήστος Γ. Κατασόρης Σοφία Χρ. Τούλη
» » Ἐμμανουὴλ Ρ. Σκαρμούτσος Βασιλικὴ Χ. Σπύρου
» » Νικόλαος Κ. Παλάσης Γεωργία Εμμ. Καζαλεζιώτη
» » Παναγιώτης Ἀθ. Βοζίνης Σοφία Παν. Κατσίνη
» » Ἀνέστης Ι. Ἀνέστη Ρεβέκα Α. Πατισάκη

Lowell, Mass.
Syracuse, N. Y.
Fitchburg, Mass.
Detroit, Mich.
Martins Ferry, Ohio
New York City
Peabody, Mass.
Hegewisch, Ill.
Martins Ferry, Ohio
Springfield, Ill.
Stamford, Conn.
New York City
Boston, Mass.
Los Angeles, Cal.
Lowell, Mass.
Sacramento, Cal.
Chicago, Ill.
Savannah, Ga.
Milwaukee, Wis.
Wilkes-Barre, Pa.
Detroit, Mich.
Providence, R. I.
Detroit, Mich.
Watertown, Mass.
Jersey City, N. J.
Jersey City, N. J.
New York City
Fond du Lac, Wisc.
New York City
New York City
Portsmouth, N. H.
Seattle, Wash.
Poughkeepsie, N. Y.

Peoria, Ill.
Memphis, Tenn.
Sacramento, Calif.
Cleveland, Ohio
Chicago, Ill.
Chicago, Ill.
South Bend, Ind.
Passaic, N. J.
Detroit, Mich.
Lawrence, Mass.
New York City
Weirton W. Va.
Chicago, Ill.
Somersworth, N. H.
Binghamton, N. Y.
Astoria, L. I., N. Y.
Chicago, Ill.
Chicago, Ill.
Sioux City, Ia.
Charleston, S. C.
San Francisco, Cal.
San Francisco, Cal.

Αἰδ. Δημ. Σγουρός
Αἰδ. Συμεὼν Ἐμμανουὴλ
Αἰδ. Ἰωάννης Μιχαηλίδης
Ἀρχιμ. Ἰωσ. Δουλιγεράκης
Αἰδ. Βασίλ. Μαροκόπουλος
Αἰδ. Νικόλ. Ἀνδρεόπουλος
Αἰδ. Γ. Οἰκονομίδης
Αἰδ. Ἰω. Μεσαρχάκης
Αἰδ. Βασίλ. Μαροκόπουλος
Αἰδ. Γεώργ. Παπαθεοφράστου
Αἰδ. Γεώργιος Καλογιάννης
Αἰδ. Χρήστος Μωροεργόρος
Αἰδ. Βασίλειος Εὐθυμίου
Ἀρχιμ. Γερμ. Παπαπαναγιώτου
Αἰδ. Ἰωσήφ Ξανθόπουλος
Ἀρχιμ. Ἱερών. Κουτρούλης
Αἰδ. Νικήτας Κεσές
Ἀρχιμ. Γεράς, Ἡλίας
Αἰδ. Ἰωάννης Περόπουλος
Αἰδ. Βασ. Κόσκορης
Αἰδ. Γεώργιος Πετρίδης
Αἰδ. Π. Μιχαηλίδης
Αἰδ. Γεώργιος Πετρίδης
Αἰδ. Ε. Ριγέλλης
Αἰδ. Ἀθανάσιος Καΐσαρης
Αἰδ. Ἀθαν. Καΐσαρης
Ἀρχ. Εἰρ. Τσουρονάκης
Ἀρχιμ. Χ. Τραχαδίας
Αἰδ. Νικόλαος Ἀνδρεόπουλος
Ἀρχιμ. Χρυσόστ. Παταλάμπρου
Αἰδ. Κ. Βασιλείου
Αἰδ. Στέφ. Φουτρίδης
Αἰδ. Βασίλ. Βρυνιώτης
Αἰδ. Ε. Γιουμπάκης
Αἰδ. Ἐμμ. Πάνος
Ἀρχιμ. Ἱερ. Κουτρούλης
Ἀρχιμ. Χρ. Λαυριώτης
Αἰδ. Νικήτας Κεσές
Αἰδ. Νικήτας Κεσές
Ἀρχιμ. Ἀρχάδιος Ἀρχαδίου
Αἰδ. Θεόδ. Ἀναγνωστοΐδης
Ἀρχιμ. Κ. Γιובανόπουλος
Αἰδ. Νικόλαος Διαμαντόπουλος
Ἀρχιμ. Δωρόθ. Μπουραζάνης
Αἰδ. Δημήτριος Μπούρας
Αἰδ. Μάκος Πετράκης
Αἰδ. Στυλ. Γλυκᾶς
Ἀρχιμ. Σωφρόνιος Καραπτερός
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωΐδης
Ἀρχιμ. Δανιὴλ Γκολέμης
Ἀρχιμ. Δαν. Γκολέμης
Αἰδ. Γ. Εὐρώτας
Αἰδ. Γ. Νικολαΐδης
Ἀρχιμ. Βασ. Λόκης
Ἀρχιμ. Βασ. Λόκης

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἐτέλεσαν τοὺς γάμους αὐτῶν κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας καὶ δὲν βλέπουν τὸ ὄνομά των εἰς τοὺς πίνακες τούτους, νὰ εἰδοποιήσουν τὸ γραφεῖον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς τοιαύτης παραλείψεως,

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ, ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

ΕΤΟΣ Δ'. Ἀριθ. 76.

Διευθυντής: Ἀρχιμ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ΚΑΒΑΔΑΣ

30 ΙΑΝΟΥΡΙΟΥ 1938

ΓΕΝΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΕΤΑΖΩΜΕΝ

ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΝΥΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΕΣ τὰ κριτικὰ αὐτὰ ἄρθρα, παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Δημητριάδος τῆς Ἑλλάδος τὸ κύριον σημεῖον εἶνε εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ιδίου ἐξῆς χαρακτηρισμόν.

«Ἀλλὰ κυρίως εἰς τὴν χαμηλὴν πνευματικὴν κατάστασιν γενικώτερον τοῦ ἡμετέρου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἐξακολουθοῦντος νὰ εἶνε ἀμόρφωτος, νὰ ζῇ ἐκ τυχηρῶν καὶ νὰ παραμένῃ τυπικὸς ἐκτελεστής τῶν τελετουργικῶν του καθηκόντων, χωρὶς νὰ δύναται νὰ πρᾶτῃ περισσότερα τούτων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν αὐξήσιν τῶν γνώσεων ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῶν ποικίλων ἀναγκῶν αὐτῆς». (σελ. 6).

Εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον δίδει διὰ τὸν Ἐφημεριακὸν Κλῆρον τῆς Ἑλλάδος, ὁ Σεβασμιώτ. Μητροπολίτης κ. Ἰωακείμ, ὑπάρχει ἡ ἀλήθεια γυνή. Δὲν γνωρίζομεν βέβαια ἡμεῖς ἐξ αὐτοψίας τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ Κλήρου ἐκεῖ, διότι λείπομεν ἀρκετὰ ἔτη ἐκεῖθεν. Ἀλλ' εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν εἶνε πολλὴ ζωντανὴ ἢ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν εἶδομεν εἰς τρεῖς Ἐπισκοπὰς πρὸ 20 ἐτῶν ὅπως περιγράφει αὐτὴν τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα. Κυριολεκτικῶς νέκρα.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχουν Ἱερεῖς εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἱ ὁποῖοι εἴτε ἔχουν εἴτε δὲν ἔχουν ἐκπαίδευσιν εἶνε πολλὴ ἀγαθοί, ἀξιοπρεπεῖς, σωτῆρες ψυχῶν καὶ ἀπολαύουν ἀμέριστον τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ ποιμνίου των. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὐτοὶ εἶνε οἱ

ὀλίγοι, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ὀλίγοι εἶνε καταδικασμένοι, μετὰ τοῦ συνόλου, εἰς ἀδράνειαν. Δυν ὑπάρχει θρησκευτικὴ δρασίς καὶ ζωὴ παρὰ μόνον εἰς ἐλαχίστας ἐνορίας. Εἰς ὅλας τὰς ἄλλας ὁ Ἱερεὺς ἔχει ὡς μόνην ἀποστολὴν του νὰ λειτουργῇ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, νὰ τελῇ τοὺς ἐσπερινούς (ἀνεὺ ἐκκλησιάσματος πάντοτε) νὰ βαπτίζῃ, τελῇ γάμους, κηδεύῃ καὶ προσφέρῃ μικροῦπηρεσίας τυπικὰς λειτουργικὰς.

Ἐὰν ζητήσωμεν τὸν μέσον ὄρον τῆς ἐργασίας τοῦ Ἱερέως ἐκεῖ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν του αὐτὴν, αὕτη δὲν ὑπερβαίνει τὴν 1 ἕως 1 1) 2 ὥραν ἡμερησίως. Κατὰ τὰς ἄλλας ὥρας τῆς ἡμέρας, ἐὰν μὲν εἶνε φιλόπονος μεταβαίνει ὁ ἴδιος εἰς τὸ χωράφι του ἢ τὸ ἀμπέλι του καὶ ἐργάζεται φρονίμως ποιῶν· ἐὰν δὲν εἶνε φιλόπονος τριγυρίζει ἀπὸ καφενεῖον εἰς καφενεῖον καὶ ἀπὸ φιλικὸν τι κατὰσστημα εἰς ἄλλο καὶ ἐξαντλεῖται εἰς πολιτικολογίαν ἢ ἀργόσχολον φλυαρίαν, ἥτις τὸν ἐξισοῖ εἰς σεβασμὸν πρὸς οἰονδήποτε ἄλλον χασομέρην τῆς ἐνορίας του καὶ ἐνίοτε τὸν κάνει καὶ χειρότερον.

Κήρυγμα δὲν ὑπάρχει· ἀκόμη δὲ καὶ οἱ ἀποφοιτοῦντες ἀπὸ διδασκαλεία ἢ Ἱερατικὰς Σχολὰς δὲν κηρύττουν. Δύο ἢ τρία κηρύγματα κατ' ἔτος εἶνε συνήθως ἐξαιρετικὰ γεγονότα εἰς τὴν ἐνορίαν. Ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς.

Κατηχητικὰ σχολεῖα ἰδρῦθησαν ἐσχάτως μόνον εἰς τινὰς πόλεις· εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρον εἶνε ἄγνωστα πράγματα. Ὁργάνωσις καὶ συστηματικὴ ἐξάσκησις τῆς φιλανθρωπίας εἶνε φαινόμενον· παρουσιάζεται δὲ τοιαύτη ὡς κομῆτης κατὰ περιόδους, ὅταν πόλεμος ἢ θεομηνία ἄλλη συντριβῇ

ἀνεπανόρθωτα τὰς μικρὰς πηγὰς ἐκ τῶν ὁποίων βγαίνει ὁ γλίσχρος ἐπιούσιος ἄρτος τῶν πτωχῶν.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ εὐγενεῖς ἐκδηλώσεις τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς, εἰς τὰς ὁποίας κέντρον πρέπει νὰ εἶνε ὁ Ἱερεὺς, ἐλλείπουν καθ' ὁλοκληρίαν ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἐκεῖ Κλήρου. Τοιουτοτρόπως μένει οὗτος ἕνας ἐργάτης, τοῦ ὁποίου τὰς ὑπηρεσίας μᾶλλον τυπικῶς ζητεῖ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις τὸ ποίμνιόν του καὶ διὰ τοῦτο (ἴσως φυσικῶς) τὸν κακοπληρώνει.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος ἀποδίδει τὴν κατάστασιν ταύτην

α'. Εἰς τὸ ὅτι εἰσέρχονται εἰς τὸν Κλήρον ἀπαίδευτοι καὶ ἀκατάλληλοι διὰ τὸ ἱερὸν αὐτὸ ὑπόυργημα, καὶ

β'. Εἰς τὸ ὅτι δὲν ὑπάρχει μισθοδοσία τοῦ Κλήρου ὥστε τὸ ὑπόυργημα τοῦ Ἐφημερίου νὰ προσελκύῃ νέους εὐπαιδευτούς.

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ πηγάζουν ἀπὸ πολλὰ ἄλλα κακά, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει καὶ ἀναπτύσσει ψυχολογικὰ καὶ πρακτικώτατα ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἰωακεῖμ καὶ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ παραλείψωμεν νὰ ἀναφέρωμεν εἰς ἕκαστον σημεῖον τῶν ἄρθρων τούτων.

Ἀλλὰ ἂν ἐξετάσωμεν τὸ β' τὸ ὁποῖον θεωροῦμεν ὡς πηγὴν τοῦ πρώτου, θὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ ὀρίσωμεν ποῖον εἶνε τὸ αἷτιον τοῦ κακοῦ. Δηλ. Εἶνε ἡ ἔλλειψις τῆς μισθοδοσίας, ἡ ὁποία ἐμποδίζει τὴν προσέλευσιν εὐπαιδευτῶν καὶ ἱκανῶν νέων εἰς τὴν ἱερωσύνην; ἢ πταίει ἡ ἔλλειψις δράσεως ἐκ μέρους τῶν ἐκεῖ Ἱερέων, ἡ ὁποία ἐμποδίζει τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ προσφέρουν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ Ἐφημερίου τῶν καὶ οὕτω νὰ γίνῃ ἐλκυστικὴ ἡ θέσις;

Φοβοῦμαι ὅτι τὸ πρόβλημα αὐτὸ ὁμοιάζει μὲ τὸ λαϊκὸν πρόβλημα ποὺς ἐγεννήθηκε πρῶτα; ἢ κότα ἀπὸ τὸ αὐγὸ; ἢ τὸ αὐγὸ ἀπὸ τὴν κότα;

Ἀλλὰ μήπως δὲν εἶνε ὅμοια τεθειμένον καὶ τὸ ἄλλο ζήτημα; Εἶνε ἄρα γε βέβαιον ὅτι ἐπειδὴ εἶνε ἀπαίδευτος ὁ Ἱερεὺς δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν σημερινὸν προορισμόν του καὶ δὲν ἔχει κήρυγμα καὶ δὲν ἰδρύει κατηχητικὰ σχολεῖα καὶ δὲν ὁργανώνει φιλοπτώχους διαρκεῖς ἀδελφότητας καὶ συλλόγους νέων καὶ νεανίδων καὶ ἄλλα τέτοια θρησκευτικὰ ἔργα; ἢ ἐπειδὴ δὲν ἐγείνεν ἀκόμη μία προκαταρκτικὴ κατάλληλος ἐργασία ὥστε νὰ τὸν κατατοπίσῃ τὸν Ἱερέα καὶ νὰ τὸν κατευθύνῃ εἰς τοιαύτην κατεύθυνσιν, μένει καὶ αὐτὸς ἀνανάπτυκτος καὶ ἀπαίδευτος καὶ ἀδρανής;

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι διὰ τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν χρειάζεται νὰ ἔχῃ ὁ Ἱερεὺς κατὰλληλον ἐκπαίδευσιν. Διὰ τὴν καλὴν ὁμως ἐκτέλεσιν. Ἀλλ' εἶνε προτιμότερον νὰ ὑπάρχῃ ἡ νέκρα ἔως

πού, Κύριος οἶδε πότε, θὰ ἐπιτευχθῇ τὸ νὰ ὑπάρχουν παντοῦ πεπαιδευμένοι Κληρικοί, παρὰ νὰ γίνῃ καὶ τι ἐκ τῶν ἐνόντων εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ ἀναφλεγῇ σιγὰ-σιγὰ ζήλος, ἄμιλλα, ἐνθουσιασμός διὰ οὐσιωδέστερα ἀποτελέσματα;

Ἐὰν περιμένουν ἐκεῖ νὰ γίνουν διὰ κρατικῆς νομοθεσίας ὅλα, τίποτε δὲν θὰ γίνῃ ποτέ· ἐπὶ πλέον ἡ ἐργασία τῆς χριστιανικῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ λαοῦ δὲν πρέπει νὰ προέλθῃ ἐξωτερικῶς καὶ διὰ τῆς βίας, χωρὶς νὰ τεθῇ ἡ ἀρχὴ ἐσωτερικῶς.

Ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ ἐργασία αὕτη εἶνε δυνατόν νὰ περιορισθῇ εἰς τὰς χεῖρας τῶν εὐπαιδευτῶν κληρικῶν μόνον; Ὑπάρχουν εὐπαιδευτοὶ κληρικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀσφαλῶς προέρχονται πολλὰ καλὰ, σχεδὸν ὅλα, ὁ ζήλος τῶν, ἡ πίστις τῶν, ἡ ἐργατικότης τῶν, ἡ πρωτοβουλία τῶν θαυματουργοῦν· ὑπάρχουν ὅμως, καὶ εὐτυχῶς ὀλίγοι, εὐπαιδευτοὶ οἱ ὁποῖοι πνίγονται εἰς τὴν μοιρολατρείαν, τὴν ἀδράνειαν, τὴν ἀπαισιοδοξίαν ἵνα μὴ εἴπω καὶ εἰς τὴν ἀσέβειαν ἐνίστε.

Ἐξ ἐναντίου ὑπάρχουν πολλοὶ ἱερεῖς μὲ ὀλίγα σχολικὰ ἐφόδια, ἀλλὰ μὲ ἀκατάβλητον φιλομάθειαν, μὲ ἐγκυκλοπαιδικὰς γνώσεις, μὲ φιλεργίαν, μὲ πίστιν, μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ μὲ ἰσχυρὰν διανοητικὴν ἱκανότητα· ἀρκεῖ δὲ νὰ τοὺς βάλλῃ κανεὶς τοιούτους εἰς τὸν δρόμον τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀπαραιτήτου κατευθύνσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ ἀνταποκριθῶν εἰς αὐτὴν ἀσφαλῶς ἱκανοποιητικώτατα. Καὶ τότε θὰ παραχθῇ ἄμιλλα μεταξὺ τῶν Ἱερέων τοῦ αὐτοῦ δῆμου καὶ κατόπιν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας καὶ κατόπιν ὁλοκληρίου ἐκάστης Μητροπόλεως.

Αὐτὸ τὸ λέγομεν ἐκ πείρας ἐκ τῆς ἐν Ἀμερικῇ κατευθύνσεως.

Δὲν λέγομεν ὅτι εἰς τὴν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα δράσεως· μετὰ βεβαιότητος ὁμως λέγομεν ὅτι, (εἶνε δυνατόν βέβαια νὰ ἔχωμεν πολλὰ προβλήματα πρὸς λύσιν) πάντως τὸ πρόβλημα αὐτὸ τῆς δράσεως τοῦ Κλήρου ἔχει εἰσέλθει εἰς καλὸν δρόμον ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸν διὰ τὸ μικρὸν αὐτὸ χρονικὸν διάστημα.

Καὶ ἐδῶ ἔχομεν τὸν ἴδιον ἀκριβῶς Κλήρον ὅπως καὶ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τίποτε ἀνώτερον καὶ κατὰ τίποτε κατώτερον.

Ἀρχικῶς ὅταν πρωτοῦλθον οἱ ἱερεῖς μας ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ 20-25 ἔτη ἀκόμη, τὸν ἴδιον προορισμόν εἶχον νὰ λειτουργοῦν, νὰ βαπτίζουν, τελοῦν γάμους καὶ κηδείας καὶ ἄλλα ὅμοια. Σήμερον οἱ ἴδιοι αὐτοὶ Ἱερεῖς μας, τὸ πλεῖστον αὐτῶν τουλάχιστον εἶνε διδάσκαλοι εἰς τὰ ἀπογευματινὰ Σχολεῖα τῆς Κοινότητός των, ἔστω καὶ χωρὶς διπλώματα, ἔχουν Κατηχητικὸν Σχολεῖον, ἔχουν Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα

εἰς τὴν ἐνορίαν των, ἔχουν χορωδίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν των, ἔχουν συλλόγους νέων καὶ νεανίδων. Εἶνε αὐτοὶ οἱ ἴδιοι Ἱερεῖς χωρὶς νὰ φοιτήσουν εἰς κανὲν σχολεῖον ἐδῶ καὶ νὰ ἐκπαιδευθοῦν προσθέτως. Ἀλλὰ κατηρτυνῆσαν εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν.

Ἐγιναν Κληροικολαϊκαὶ Συνελεύσεις Γενικαὶ καὶ τοπικαὶ καὶ ἐτέθησαν ἐπ' αὐτῆτος αἱ νέαι ἀνάγκαι τῆς ὁμογενείας ἐκκλησιαστικο-φυλετικαὶ καὶ ἐξητήθη παρ' ὅλων εἰλικρινῶς ἡ διόρθωσις. Ἐψηφίσθησαν Καταστατικὰ κοινὰ δι' ὅλας τὰς Κοινότητες, καταστατικὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἀποβλέπουν ξηρῶς εἰς τὴν νομικὴν ὑπόστασιν τῶν Κοινοτήτων ὡς κορπορεσιῶν, καὶ τὴν οἰκονομικὴν αὐτῶν ἐπάρκειαν, ἀλλὰ καταστατικὸν κοινὸν ἐκπαιδευτικόν, καταστατικὸν κοινὸν κατηχητικῆς ἐργασίας, καταστατικὸν κοινὸν Φιλοπτῶχων Ἀδελφοτήτων, καταστατικὸν κοινὸν Ἱεραποστολῆς καὶ Περιοδικοῦ. Καὶ οἱ Ἱερεῖς μας, οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχον ἀσχοληθῇ μετὰ τοιαῦτα, οὐδὲ εἶχον λάβῃ ἐιδικὴν τινα πρὸς τοῦτο ἐκπαιδεύσιν, ἐκλήθησαν νὰ ἐργασθῶσιν ἐπ' αὐτῶν. Ἰδρύθησαν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τὰ σχετικὰ τμήματα ἐκπαιδεύσεως Κατηχητικόν, Κεντρικὴς Φιλοπτῶχου, Ἱεραποστολῆς κλπ., καὶ ἐκεῖθεν ἀπὸ τοῦ κέντρου ἀπεστάλησαν καὶ ἀποστέλλονται ἑκατοντάδες ἐγκυκλίων ἐπεξηγηματικῶν, καὶ ἀναλυτικὰ προγράμματα ἐργασίας, καὶ μαθήματα κατηχητικὰ ἔτοιμα καὶ βοηθήματα ἀπλά, εὐληπτα διὰ τοὺς Ἱερεῖς καὶ τοὺς Κατηχητὰς καὶ Κατηχητρίδας καὶ κηρύγματα ἄφθονα διὰ τοῦ Περιοδικοῦ καὶ ἄλλα διάφορα.

Δὲν λέγομεν ὅμως ὅτι τὰ πάντα ἔχουν τακτοποιηθῇ καὶ ὅτι εἰς ὅλας τὰς Κοινότητες γίνεται ἡ ἰδία εἰς ποσὸν καὶ ποιὸν ἐργασία· ἀλλὰ λέγομεν ὅτι εἰσηλθὼν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὅλοι αἱ Κοινότητες εἰς τοιαύτην κατεύθυνσιν δράσεως καὶ εἰς αὐτὴν οἱ Ἱερεῖς εἶνε οἱ κύριοι μοχλοί, χωρὶς νὰ φοιτήσουν εἰς ἄλλα σχολεῖα, ἐκτὸς ἐκείνων εἰς τὰ ὁποῖα ἐφοίτησαν ἐν Ἑλλάδι, πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων. Ἐὰν δὲ ὑπάρχουν καὶ εὐαρίθμιοι κληρικοί, οἱ ὁποῖοι δὲν συνεβάδισαν μετὰ τοὺς συναδέλφους των, οὗτοι ἢ ἀδυνατοῦν ἕνεκα γῆρατος ἢ ἔχουν ἤδη γνωστὴν ὑπὸ τῆς ὁμογενείας καὶ μετατίθενται ἀπὸ Κοινότητα εἰς Κοινότητα ἅπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους. Ἡ ἀδράνεια λοιπὸν αὕτη δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ μόνον εἰς τὴν ἔλλειψιν σχολικῆς μορφώσεως, μολοντί δὲν ἀντιλέγομεν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Σεβασμωτοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος ὅτι ὁ εὐπαιδευτὸς Κλῆρος εἶνε πολὺ χρευστός.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Αἰτήσεις ἐγγραφῆς συνδρομητοῦ ἢ ἀναγνωσέως συνδρομῆς, ὅποθενδήποτε καὶ ἂν προέρχεται, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἂν πρωτίστως δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου ἤτοι 2 δολλ. δι' ἓν ἔτος προπληρωμένα.

ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ὁ Ἀπόδημος Ἑλληνισμός, μποροῦμε νὰ πῶμε ἀποκατεστάθηκε πᾶς ἐπὶ τῇ θετῇ του Πατρίδα τὴν Ἀμερικὴν, χωρὶς βέβαια νὰ παύσῃ νὰ σκέπτεται καὶ τὴν ἱστορικὴ καὶ γλυκεῖα του Πατρίδα τὴν Ἑλλάδα.

Μέσα στὰ λίγα χρόνια τῆς ξενιτειᾶς του, ζωντάνεψε στὸ πνεῦμα καὶ στὴν ἐπιχειρήσει, ἔκτιξε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ κτίξῃ Ναοὺς ἀξιοπροεπεῖς, μετὰ ὁμοῖον ἐνθουσιασμὸ διοργανῶναι Σχολεῖα γιὰ νὰ κρατῇ τὴν γλῶσσάν του, μελετᾷ νὰ ἱδρῇσιν ἡμερήσια Σχολεῖα, ὁργανώνεται κάθε μέρα εἰς Φιλοπτῶχους Ἀδελφότητας, Συλλόγους καὶ Σωματεῖα, μετὰ ἀδελφικὸν πνεῦμα, ἐπὶ τῇ φυλετικῇ του Ἰδεολογίᾳ. Τώρα δὲ τελευταῖα, ἐπὶ Κέντρο τοῦ Πόμπρετ τῆς Κοννεκτικούτης, σ' ἓνα περιβλεπτό τόπο, ποὺ πῆρε ὄνομα, ἐδημιούργησε τὴν πηγήν, ἀπ' τὴν ὁποία, οἱ ἐκλεκτοὶ καὶ ἀπεσταλμένοι ἀπ' τὸν Θεόν, θὰ παίρνουν ἀδιάκοπα τὸ νερὸ τῆς Ἀθανασίας νὰ ποτίξουν συνεχῶς τὸ δένδρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ· ἔτσι ὁδηγεῖται καταλλήλως νὰ ἐπιτύχῃ ἓνα Ἑλληνο-Ἀμερικανικὸν Πολιτισμόν, ποῦ νὰ διακρίνῃ μέσα εἰς αὐτὸν ὁ καθένας, ἀρετὰς καὶ ταλέντα διακριτικὰ, ἐπάξια μετὰ ὅσα ἡ Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ παρουσίασε εἰς πρόσωπα ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Ὁ Ἑλληνισμός δὲν ἔπαυσε νὰ ζητῇ φῶς ἀπὸ τὸ καντήλι τῆς προσδοκίας Του.

Βλέπουμε, πῶς ξεδιαλύνουν οἱ ἀσταθεῖς Ὁραματισμοὶ του, καὶ ἡ κρυμμένη σωματικὴ καὶ πνευματικὴ του σπῆδς ζηλεύουν νὰ γίνουν φλόγες ἐνθουσιασμοῦ, φωτὰ μεγάλη γιὰ νὰ ζεστάνῃ καὶ νὰ ζωπυροῖ τὸν Ἱστορικὸ Σταθμὸ τῆς ἐποχῆς του.

Καὶ εἰς τὸν Κοντόν, ποὺ ὑψώνεται, ἀπὸ Ἑλληνικὰ κορμιά, σ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀμερικῆς, κυματίζει καὶ ἡ Σημαία τῆς Ἰδεολογίας, ἡ δὲ καμπάνα τῆς Ὁρθοδοξίας διαλαλεῖ μετὰ τὴν ἡχὴ τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς γλυκόλαλης φωνῆς της, στὲς Ἑλληνικὰς καρδίαις, τὸν Ἑλληνικὸν παλμόν της.

Γύρω δὲ εἰς τὸν Κοντόν καὶ κάτω ἐπὶ τῇ σκιά τῆς Σημαίας τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ΝΕΑ ΓΕΝΕΑ, τονίζει ἐμβληματικὰ καὶ παιᾶνας, δημιουργεῖ τὴν Πίστιν, παίρνει ἐμπνεύσεις καὶ δίδει χρησίμους καὶ ἐλπίδας.

Καὶ σ' αὐτὸ τὸ Ἐγερτήριο Σάλπισμα τῆς Ἰδεολογίας, οἱ Κληρικοὶ μας ὅλοι, γέροι καὶ γρηῆς, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ἀψηφοῦμε τὰ μνημῆματα τοῦ ἐχθροῦ, ἐκμηδενίζουμε κακουργίας καὶ ἐξαφανίζουμε κινδύνους καὶ μετὰ ἀφάνταστο ἡρωϊσμὸν κάμνομεν ἐφάρδους μετὰ τὰς παραδόσεις καὶ ιδεολογίας τῆς Φυλῆς, μετὰ μόνον σκοπόν, νὰ δημιουργήσωμεν ἓνα Ἑλληνικὸν Πολιτισμόν, ἐπὶ τῇ θετῇ μας Πατρίδα, ὅλοι οἱ Ἕλληνες, μετὰ βάσιν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ γύρω τὰς Φιλοπτῶχους Ἀδελφότητάς μας, τὰς Ὁργανώσεις καὶ Σωματεῖα, μετὰ τὴν γνωστὴν φιланθρωπῖαν των καὶ εὐεργετικότητα, ἀξία ὑποστηρίξεως κατὰ πάντα.

Πάνω σ' αὐτὴν τὴν Ἰδεολογίαν, σὲ μιὰ γωνιά τῆς μεγάλης Βοστώνης, ἀγωνίζεται ἐπὶ χαράκωματα τῆς ὁδοῦ Ἀρλικτον, ἓνας λόχος τῆς Ὁρθόδοξου Ἑλληνικῆς στρατιᾶς ἐν Ἀμερικῇ· εἶνε ἡ Κοινότης τοῦ Γουότερτῶν τῆς Μασσαχουσέτης, μετὰ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν, κοντὰ ἐπὶ τὸ σύνολο, νὰ ἐκπαιδεύσῃ καὶ αὐτὴ ἐπιτυχία ἐπὶ γραμμῇ της καὶ τῇ θέσει της.

Αἰδ. Ε. ΡΗΓΕΛΛΗΣ

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

Διὰ τὰ πρῶτα ἔτη του δὲν ἔχομεν πολλὰς πληροφορίες. Ἐγεννήθη περίπου τὸ 300 μ. Χ. εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἶναι ἄγνωστον ἂν οἱ γονεῖς του ἦσαν Χριστιανοὶ ἢ εἰδωλολάτραι.

Μολοντοὶ δὲν γνωρίζω ἀκόμη καλὰ τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν μοῦ φαίνεται ὅτι πολλοὶ μεγάλοι ἱστορικοὶ ἄνδρες ἔδειξαν ἀπὸ τὰ μικρὰ χρόνια τῆς ἡλικίας των ὅτι θὰ ἐγίνοντο διδάσκει. Φέρω ὡς παράδειγμα τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον. Ὅταν ἦτο νέος κατώρθωσε νὰ δαμάσῃ τὸν ἄγριον βουκέφαλον ἵππον τὸν ὁποῖον κανεῖς δὲν ἠμποροῦσε νὰ πλησιάσῃ. Τὴν ιδέαν αὐτὴν φαίνεται ὅτι εἶχε καὶ ἡ μυθολογία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἡ ὁποία μᾶς λέγει ὅτι ὁ μέγιστος τῶν ἡρώων ὁ Ἡρακλῆς, ὅταν ἦτο περίπου δύο ἐτῶν μὲ τὰ δύο μικρὰ χερσάκια του κατώρθωσε νὰ πνίξῃ δύο μεγάλα φεῖδια. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ μὲ τὸν Μεγ. Ἀντώνιον.

Ὁ Λατίνος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς Ρουφῖνος διηγείται περὶ τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ἓνα πολὺ χαρακτηριστικὸν ἀνέκδοτον. Ὅταν ἦτο ἀκόμη μικρὸν παιδίον ἔπαιζε μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ παιγνίδια μὲ θέματα ἐκκλησιαστικά, ὅπως καὶ ἡμεῖς βλέπομεν καθημερινῶς τὰ παιδιὰ ποὺ παίζουν τέτοια παιγνίδια. Ἔτσι ὁ Ἀθανάσιος ἔκανε ὅτι ἦτο ἐπίσκοπος καὶ εἶχε ὡς βοηθούς του ἄλλα παιδιὰ, τὰ ὁποία ἔκαναν τὸ μέρος τοῦ ἱερέως καὶ διακόνου καὶ ἐδάπτειζε παιδιὰ τυχαίως ἐπέρασαν ἀπ' ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας καὶ εἶδε τὸν Ἀθανάσιον νὰ βαπτίζει, καὶ τόσον ἐθαύμασε διὰ τὴν ἀκριβῆ τέλειον τοῦ Μυστηρίου ὥστε ἐθεώρησε τὰ παιδιὰ τὰ ὁποία εἶχον βαπτισθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀθανασίου ὡς κανονικῶς βαπτισμένα.

Ἄν καὶ δὲν γνωρίζομεν ποῦ καὶ πῶς ἐσπούδασεν ὁ Ἀθανάσιος ἠξεύρομεν ὅτι ἔλαβε μεγάλην φιλοσοφικὴν μόρφωσιν.

Ἐπίσης φαίνεται, ὅτι ὅταν ἦτο εἰς νεανικὴν ἡλικίαν ἐσχετίσθη μὲ τὸν μέγαν ἀσκητὴν Ἀντώνιον καὶ ἔμεινεν ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὴν ἔρημον. Εἰς τὸ γεγονός αὐτὸ ὀφείλεται τὸ ὅτι ὁ Μέγας Ἀθανάσιος εἶχε κατόπιν μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ ἐφόδια, τὰ ὁποία τόσον τοῦ ἐχρησίμευσαν εἰς τοὺς σκληροὺς ἀγῶνας τῆς ζωῆς του.

Ἀργότερον ὅταν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν ἔρημον, ἐχειροτονήθη διάκονος τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ὅπου ἦτο Πατριάρχης ὁ Ἀλέξανδρος.

Τῷ 325, ὅταν ἔγινε ἡ πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Νικαίᾳ ἐναντίον τοῦ Ἀρείου ὁ ὁποῖος ἦτο αἰρετικὸς, ὁ Ἀθανάσιος συνώδευσε τὸν Πατριάρχην ἐκεῖ καὶ μὲ τὴν μεγάλην του μόρφωσιν καὶ τὴν ἀκλόνητον πίστιν του ἀνεδείχθη τὸ κυριώτερον πρόσωπον τῆς Συνόδου. Ἄν καὶ ἦτο μόνον διάκονος κατενίκησαν αὐτὸς τοὺς Ἀρειανούς. Ὁ ὕμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχει συντάξῃ τὸν ἑξῆς ὕμνον:

«Στύλος γέγονας Ὁρθοδοξίας, θείοις δόγμασιν ὑποστηρίζων τὴν Ἐκκλησίαν, Ἱεράρχα Ἀθανάσιε· τῷ γὰρ Πατρὶ τὸν Υἱὸν ὁμοούσιον ἀνακηρύξας, κατήσχυνας Ἀρειον, Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε δωρῆσθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.»

Ἡ φήμη τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου κατὰ τὴν Σύνοδον τῆς Νικαίας ἔγινε τόσον μεγάλη, ὥστε 3 ἔτη μετὰ τὴν Σύνοδον, ὅτε ἀπέθανεν ὁ Πατριάρχης Ἀλέξανδρος, ὅλος ὁ λαὸς μὲ μίαν γνώμην τὸν ἐξήτησε διὰ Πατριάρχην. Τότε ἦτο περίπου 33 ἐτῶν.

Τότε ὁ Φρουμέντιος διέδωσε τὸν Χριστιανισμόν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ὁ ὁ-

ποῖος τὸν ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον τῆς χώρας αὐτῆς.

Ἡ ἀνύψωσις ὅμως τοῦ Ἀθανασίου εἰς τὸ Πατριαρχικὸν ἀξίωμα ἐθορύβησε πολὺν τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ὁρθοδοξίας διότι ἤξευραν ὅτι ὁ Ἀθανάσιος θὰ τοὺς ἐπολέμει μὲ μεγαλειότητα δύναμιν. Δι' αὐτὸ ἤρχισαν νὰ τὸν συκοφαντοῦν. Ἄλλ' αἱ κατηγορίαι ἀπεδείχθησαν ψευδεῖς ὅτε ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐκάλεσε Συνέδριον ὑπὸ τὴν πύειν τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἀθανασίου, εἰς τὴν Παλαιστίνην πρὸς ἐξέτασιν τῶν κατηγοριῶν.

Εἰς τὸ Συνέδριον ἀπέτυχαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἀθανασίου νὰ τὸν ἐνοχοποιήσουν καὶ ἠθωώθη ἀπὸ τὰς κατηγορίας. Ἡ ἀποτυχία αὐτῆ τῶν ἐχθρῶν του, τοὺς ἔφερε εἰς τὸ σημεῖον νὰ προσπαθῇσιν καὶ νὰ τὸν φονεύσουν· ἀλλ' οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ αὐτοκράτορος διὰ νὰ τηρήσουν τὴν τάξιν τὸν ἐφυγάδυσαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τότε ἠρέθισαν τὸν αὐτοκράτορα οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἀθανασίου διότι τοῦ εἶπαν ὅτι ὁ Ἀθανάσιος προσπαθοῦσε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀποστολὴν σίτου ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Τότε ὁ Κωνσταντῖνος τὸν ἐξώρισε εἰς μίαν πόλιν τῆς Γαλατίας.

Ἐκεῖ τὸν περιποιήθη ὁ υἱὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ὁ Κώνστας καθὼς καὶ ὁ Μαξιμῖνος. Ὅταν δὲ ἀπέθανεν ὁ Μέγ. Κωνσταντῖνος, ὁ Ἀθανάσιος ἔπειτα ἀπὸ 2 1) 2 ἐτῶν ἐξορίαν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου τὸν ὑπεδέχθη μετὰ μεγάλης χαρᾶς ὁ λαός. Ἄλλ' οἱ ἐχθροὶ του πάλιν ἐνεφανίσθησαν. Εἰς τὴν θῆσιν του δὲ ἔθεσαν τὸν Ἀρειανὸν Καππαδόκην Γρηγόριον. Ὁ Γρηγόριος ὅμως ἐπέειξε φοβερὰ τοὺς Ὁρθόδοξους, διὰ τοῦτο ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἔστειλεν ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν κατηγορῶν τὸν Γρηγόριον καὶ ζητῶν προστασίαν διὰ τοὺς Ὁρθόδοξους.

Τότε κατέφυγεν εἰς τὴν Ρώμην ὅπου ἔμεινε περίπου 3 ἔτη. Μέσα εἰς τὰ 3 αὐτὰ ἔτη ὁ Πάπας Ἰούλιος ἐκάλεσε Σύνοδον ἀπὸ 50 Ἐπισκόπους, ἡ ὁποία ἠθώωσε τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον.

Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἀπέθανεν ὁ Ἀρειανὸς Καππαδόκην Γρηγόριος καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Κώνστας ἐκάλεσε τὸν Ἀθανάσιον ὀπίσω ὡς Πατριάρχην.

Ἐπὶ 4 ἔτη ἔμεινε ἀδιατάρακτος ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος καὶ ἔγραψε ἀρκετὰ συγγράμματα, ἀλλ' ὅταν ἀπέθανεν ὁ αὐτοκράτωρ Κώνστας καὶ ἔμεινεν μόνον ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ ὁποῖος ἦτο Ἀρειανός, πάλιν ἐνεφανίσθησαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου καὶ ἔκαμαν Σύνοδον εἰς τὴν ὁποίαν τὸν καθήρεσαν. Μίαν νύκτα δέ, ἐνῶ ἐτελοῦσεν ὁ Ἀθανάσιος παννυχίδα μετὰ τῶν πιστῶν του, περιεκύκλωσε τὴν Ἐκκλησίαν ὁ στρατηλάτης Συριανὸς μετὰ 5000 ἀκολούθων. Ὁ Ἀθανάσιος ὅμως δὲν ἔβγαине ἀπὸ τὸν ναὸν χωρὶς νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἔξοδος τῶν πιστῶν. Τότε μερικοὶ πιστοὶ τὸν ἐφυγάδυσαν καὶ ἔμεινεν ἐπὶ ἑξῆ ἔτη εἰς τὴν ἔρημον, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐφρόντιζε διὰ τοὺς Ὁρθόδοξους.

Ἐγραφε πολλὰ συγγράμματα καὶ ἐνδιαφέρετο πάρα πολὺ διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν. Μετὰ ἑξ ἔτη ἐπέστρεψε πάλιν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὅπου τὸν ὑπεδέχθησαν οἱ Ὁρθόδοξοι μετὰ μεγάλης πομπῆς.

Ἐξωρίσθη ἄλλας δύο φορές ἀλλ' ἐπανῆλθε καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 75 ἐτῶν. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μὲ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ἔχασε ἓνα μέγαν Ἱεράρχην, ὁ ὁποῖος παρ' ὅλα τὰ πολλὰ καὶ φοβερὰ ἐμπόδια τὰ ὁποῖα τοῦ περιεκύκλωσαν τὴν ζωὴν εἰργάσθη ἀκατακούτως ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴν ἀνέδειξε νικηφόρον.

(Συνέχεια εἰς τὴν 10ην Σελίδα)

Υπό Α. Α. Κ.

Η ΕΥΜΟΡΦΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Μποροῦμε δὲ νὰ εἰποῦμε ὅτι οἱ δύο-τρεῖς πρώτοι αἰῶνες τοῦ Χριστιανισμοῦ ξεπερνοῦν στὴν καλλιέργεια τῆς ψυχικῆς εὐμορφίας τοὺς 7ον 6ον 5ον καὶ 4ον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνας, δοσμένους στὴν καλλιέργεια τῆς εὐμορφίας τοῦ σώματος. Ἀπλώθηκε δὲ σ' αὐτοὺς τοὺς τέσσαρας πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας ἡ εὐμορφία τῆς ψυχῆς στὸν κόσμον μὲ τὰ χρώματα καὶ τὰς εὐωδίες ἀπειρης, ἀνεκτίμητης ὑπομονῆς καὶ καλωσύνης ἀδολῆς, ἀδελφικῆς ἀγνῆς ἀγάπης καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀκόμη, αὐταπαρνήσεως γιὰ κάθε τι εὐγενικό καὶ συμπονώ ἐμπράγματι γιὰ κάθε ἀνθρώπινον πόνο ἢ δυστυχία.

Ἔτσι μὲ τὸν Χριστιανισμόν, στοὺς πρώτους, τοὺς πλείοι δοξαμένους χρόνους του, ἔχουμε τὰ πλείοι θαυμαστά προϊόντα τῆς καλλιέργειας τῆς ωραιότητος τῆς ψυχῆς.

Γ'. ΚΑΤΑΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΩΜΟΡΦΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Τὰ ἀριστουργηματικὰ παραδείγματα σωματικῆς καὶ ψυχικῆς εὐμορφίας τῶν παρθένων Βαρβάρας καὶ Αἰκατερίνης τῆς Βασιλοπούλας κ' ἄλλων ωραιωτάτων παρθενομαρτύρων τοῦ Χριστιανισμοῦ καθὼς καὶ τοῦ Ἀγ. Σεβαστιανοῦ καὶ ἄλλων ωραιόκοιμων καὶ ωραιόψυχων ἀνδρῶν μαρτύρων, δὲν κατώρθωσαν νὰ προλάβουν μίαν φοβερὰν παρεξήγησιν τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατὰ τὸν Γ'. αἰῶνα κ' ἔπειτα.

Στὸ φανατισμὸ τοὺς οἱ ὁπαδοὶ του γιὰ τὴν πολλὴ καλλιέργεια τῆς εὐμορφίας τῆς ψυχῆς, παρεξήγησαν τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐθεωρήθηκε δὲ τότε ὁ Χριστιανισμὸς ὡς ἀγὼν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν συνεργασία της μὲ τὸ ὕλικὸ περιβλήμα της, τὸ κορμί, ἢ τοῦλάχιστο νὰ τοῦ ἐκμηδενίσῃ τέλεια κάθε του ἀπαίτησι.

Γι' αὐτό, ὅχι μόνον παραμελήθηκε τοῦ σώματος ἡ εὐμορφία, ἀλλὰ ἐθεωρήθηκε καὶ ὡς ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς. Ἔτσι πόλεμος ἐκηρύχθηκε κατὰ τῆς εὐμορφίας τοῦ σώματος, καὶ ὅλων τῶν ἀπαιτήσέων του. Καὶ ἔφθασαν ἀκόμη στὸ σημεῖον μερικοὶ νὰ κηρύξουν ἀντιχριστιανικὸν τὸν γάμον καὶ οὐτε κρέας ἔτρωγαν ποτέ. Ἔδωκαν δέ, εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν τοῦ πνεύματος κατὰ τοῦ σώματος, τὸ ὄνομα «ἀθλητικὸς ἀγὼν ἢ ἀσκήσις», ὄνομα παρμένο ἀσφαλῶς ἀπὸ τὰς τότε φιλοσοφικὰς Ἑλληνικὰς σχολάς, πρὸ πάντων δὲ ἀπὸ τὴν κυνικὴν φιλοσοφίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν μάλιστα ἐπῆρε γιὰ φόρεμα τοῦ κορμιοῦ τὸν σκληρὸν τρίχινον σάκκον καὶ τὰ ἄκοπα καὶ ἀχτένιστα μαλλιά καὶ γένεια γιὰ ἔνδειξι περιφρονησεως στὰ ἀπαιτήσεις τοῦ κορμιοῦ καὶ τῆς ἐπικίνδυνος δῆθεν ὠμορφίας του.

Σὲ ἀρκετὰς μάλιστα χριστιανικὰς κοινότητες, οἱ ζηλωταὶ αὐτοὶ τοῦ ἀσκητισμοῦ, ἔγιναν ἐκκλησία μέσα στὴν ἐκκλησίαν, ὅπως θὰ ἐλέγαμε «κράτος ἐν κράτει» καὶ προσεπάθησαν

νὰ κάμουν ὑποχρεωτικὸν εἰς ὅλους τὸν ἐξευτελισμὸν αὐτὸν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, λησμονώντας ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὸ εἶχε ὀνομάσει «ναὸν τοῦ ἐν ἡμῖν Ἀγίου Πνεύματος» ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀντιχριστιανικὸ ἂν εἶνε ὠμορφος Ναὸς καὶ ἐξωτερικῶς.

Μὰ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ αὐτό· καὶ ἀφοῦ ἦσαν οἱ ὀλίγοι, ἔφυγαν αὐτοὶ ἀπὸ τὰς πόλεις κ' ἐζήτησαν τὴν ἀπομόνωσιν στὰς ἐρημίες. Γι' αὐτὸ καὶ ἐπῆραν τὸ ὄνομα ἀναχωρητὰ ἢ μοναχοὶ καὶ ἀσκηταί· κ' ἔτσι στὸν 4ον 5ον καὶ 6ον αἰῶνα ὁ χριστιανικὸς ἀσκητισμὸς ξεπέρασε κατὰ πολὺ στὴν ἀσκήσι καὶ τὴν παραμέλῃσι τῆς ὠμορφίας τοῦ σώματος, κάθε φιλοσοφικὸν ἀσκητισμὸν τῆς κυνικῆς καὶ τῆς θυγατέρας τῆς τῆς στωικῆς Σχολῆς.

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι μέσα στὸν ὠκεανὸ τῆς διαφθορᾶς ὁ ὁποῖος εἶχε ἐπικρατήσῃ στὰς μεγάλας πόλεις τοῦ ἀχανοῦς Ρωμαϊκοῦ κράτους κατὰ τοὺς χρόνους τῆς αὐτοκρατορίας, κ' ἐξηκολούθησε τρεῖς-τέσσαρας αἰῶνας, καὶ τὴν ὁποίαν ἔφερε ὁ κλονισμὸς κάθε θρησκείας ποὺ προῆλθε ἀπὸ τὰ ἀλληλοαναιρούμενα φιλοσοφικὰ συστήματα, τέτοιοι ἄνθρωποι, οἱ ἀσκηταί, περιφρονητὰ τῆς ἡδονῆς εἰς τὴ ζωὴ, μὲ ὅποιαδήποτε μορφή κ' ἂν παρουσιάζετο, ἦταν μία διαμαρτυρία πολὺτιμος. Γι' αὐτὸ καὶ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἐτίμησε πολὺ καὶ δίκαια τοὺς ἀναχωρητὰς αὐτοὺς, ἐκείνους μάλιστα ποὺ μὲ εὐλικρίνεια καὶ πίστιν θερμὴν ἔφθασαν σὲ ψυχικὴν τελειότητα ἀρκετὰ θαυματουργόν.

Μὰ δὲν μποροῦμε ν' ἀποκρύψουμε δύο φυσικὰ ἀποτελέσματα ποὺ δὲν ἦσαν πάλι καλὰ· α' φεύγοντας ἀπὸ τὰς πόλεις αὐτοὶ ποὺ εἶχαν ὠμορφὴν ψυχὴν, ἀφῆραν ἀδέσποτους στὰς καταχρήσεις ἐκείνους ποὺ εἶχανε ψυχὰς σακατεμένες· καὶ β' μὲς τὴν ὁρμὴν τους γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς ψυχῆς, ἔσθυσαν κάθε λογικὴ ἐπιμέλεια τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴν ἀγνὴν σωματικὴ ὠμορφία.

Τὸ κακὸ ἔγινε χειρότερο, ἢ μᾶλλον ἐξεδηλώθηκε, ὅταν μὲ τὴν τελείαν ἐπικράτησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ἀναχωρητισμὸς ἔγινε τῆς μόδας καὶ καὶ ἔχασε καὶ ἀπὸ τὴν ιερότητά του· γιατί πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἀφῆραν τὰς ἐρημίες καὶ ἐμπαιναν στὰς πόλεις· μέσα δὲ ἀκόμη στὰ τεῖχη τῶν πόλεων ἢ ὀλίγο ἀπ' ἔξω μόνον, ἐκτίζοντο συχνά-πυκνά καὶ μοναστήρια.

Κι' ἔτσι γλωσσὰ πρόσωπα ἀναμικά μ' ἀχτένιστα μαλλιά καὶ γένεια, κοκκαλιάρικα χέρια, ξυλιάρικα ποδάρια καὶ καμπουριασμένα σώματα ἐγέμζαν τοὺς δρόμους τῶν πόλεων τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ φραγκισμοῦ. Κι' ἐπροκαλοῦσαν αὐτὰ τὸν θαυμασμὸν ὅσον στὰ παλὰ χρόνια, τὰ ὡμορφα ἀθλητικὰ σώματα στοὺς Ὀλυμπιακοὺς, στοὺς Ἰσθμικοὺς καὶ στοὺς Νεμεσικοὺς ἀγῶνας. Τὰ τέτοια δὲ ἐπῆραν στὰ μοναστήρια τῶν παρθένων τὴ θέσι ποὺ εἶχε ἡ λεβέντικη σωματικὴ ἀναλογία τῶν ἀρχαίων Ἑλληνίδων, ἔστω καὶ κλεισμένων στὸν γυναικωνίτην.

Κι' ἐβάσταξε πολὺ τὸ κακὸ αὐτό, αἰῶνες περίπου δέκα-δώδεκα. Στὸ πέρασμά τους δὲ ὁ φανατισμὸς ἐκεῖνος ἐξεφυλίσθηκε, ἐπῆρε πλεὺς στραβὸ δρόμο καὶ παρημέλησε κ' αὐτὴν τὴν καλλιέργειαν τῆς ψυχῆς, ποὺ ἡ πραγματικὴ ἐλλειψίς της τὸν εἶχε δικαιολογήσει. Ἦταν φυσικὸ ὅμως· γιὰ τὴν ἦταν ἀσφόδρος καὶ μονοπλευρισμὸς.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΑΡΘΡΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

ΠΡΟΣ ΠΟΥ Η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙΣ;

ΔΕΝ παρέρχεται πολὺς καιρὸς καὶ ἀναγράφονται καὶ πάλιν εἰδήσεις, καθ' ὧς ὠρισμένοι, ἐξέχοντες, κληρικοί τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐπαναλαμβάνουν τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἐνωθοῦν μετὰ τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, ὡς τῆς μᾶλλον συντηρητικῆς κατὰ τὴν γνώμην των. Ἡ ἐκ Λονδίνου τηλεγραφηθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου ἐ. ξ. καὶ ἐν τῷ Νιού Γιόρκ Τάιμς δημοσιευθεῖσα εἰδήσις ὅτι ἄνω τῶν 3000 κληρικοὶ μὲ τὰ οἰκεῖα ποιμνία των, συμπαθοῦσι καὶ πρόκειται νὰ ἐκδηλώσουν μᾶλλον συγκεκριμένως τὴν συμπάθειάν των αὐτὴν πρὸς τὸ Βατικανόν, εἶνε ἀξία πάσης προσοχῆς, διότι δεικνύει ὅτι ἡ μεγάλη ἐλευθερία εἰς ζητήματα ἐκκλησιαστικά δὲν εἶνε πάντοτε ἐξυπηρετικὴ τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀλλ' ἡ παροῦσα στήλη εὐλόγως διερωτᾶται: - διατί, ἀντὶ ὠρισμένοι ἀγγλικοὶ ἱερεῖς νὰ ἐρωτοτροποῦν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ τὴν Ρώμην, νὰ μὴ στρέφουν τὸ βλέμμα πρὸς τὴν Πρεσβυγενὴν Μεγάλην πρὸς Ἀνατολὰς Ἐκκλησίαν ἀπὸ τὴν Ὅποιαν καὶ ἀπεχωρίσθησαν καὶ ἡ Ὅποια τοὺς προσμένει ὡς τέκνα Τῆς ἀγαπητῆς; Θὰ ἔπρεπε, ἀφοῦ ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τὸν Παπισμόν, νὰ ἐπιστρέψουν ἀπὸ τότε ἰακόμεν, καὶ ἰδιαίτατα εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Τριδέντῳ Σύνοδον τοῦ 1563, κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἀπὸ τὴν Ὅποιαν ἀπεσπάσθη ὁ Πάπας. Διότι τότε, ἐκτὸς τοῦ Παπισμοῦ, δὲν θὰ εἴχομεν τόσας αἱρέσεις καὶ τόσα σχίσματα.

— + —

Η ΕΙΚΟΣΙΟΚΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΥ

ΤΗΝ παρελθούσαν ἐβδομάδα ἔν ἐκατομμύριον διακόσαιο τριάκοντα χιλιάδες πρόσκοποι εἰς ὅλην τὴν Μεγάλην ταύτην χώραν ἐώρτασαν, μετὰ τελετῶν, παρελάσεων καὶ ἐκκλησιασμοῦ ἐπισήμου, τὴν 28ην ἐτήσιον γενέθλιον τοῦ προσκοπισμοῦ. Εἶνε ἐξαιρετικῶς ἐνθαρρυντικόν, ὅτι ὅλαι αἱ κινήσεις καὶ παρελάσεις ὡς ἀφειρητὴν καὶ τέρμα εἶχον καὶ τὴν φορὰν ταύτην τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς, καὶ πρωτεύοντως Ναοὺς Καθολικοὺς, καὶ λόγοι ἐκτάκτου ἐνδιαφέροντος ἀπηγγέλθησαν ἀπὸ διαφόρους, λαϊκοὺς καὶ κληρικοὺς, ῥήτορας ἐξάραντας τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν προσκόπων. Ἰδιαίτέρως ἐτονίσθη ὅτι σκοπὸς τῆς Ὁργανώσεως τοῦ προσκοπισμοῦ εἶνε νὰ κάμῃ τοὺς νέους θαρραλέους, ἐνεργητικοὺς καὶ ἀφωσιωμένους, συμπληρῶν, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὰς ἐλλείψεις τῆς νεωτέρας μορφώσεως, ἡ ὁποία, ἀτυχῶς φροντίζουσα μόνον διὰ τὴν διάνοιαν, δὲν ἀναπτύσσει ἐπαρκῶς τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἐνεργητικότητα, τὴν αὐτενέργειαν καὶ τὴν αὐτόβουλον πειθαρχίαν. Ὡσαύτως ἐτονίσθη ὅτι οἱ νεαροὶ πρόσκοποι, ἔχοντες ὡς σύμβούλους, μεμορφωμένους κληρικοὺς, ἔχουν πολλὰ τὰ καλὰ νὰ κερδίσουν διότι ἡ Ἐκκλησία, διὰ τῆς μεγάλης Τῆς δυνάμεως, δύ-

νεται καὶ ἔχει τὰ μέσα διὰ νὰ παρακολουθήσῃ καλύτερον καὶ συστηματικώτερον τὴν νεολαίαν ἐὰν αὕτη δοθῇ ἀνεπιφυλάκτως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ προστεθοῦν ἐνταῦθα περισσότερα τὴν φορὰν αὐτὴν.

— + —

ΤΟ ΠΑΝ ΥΜΝΕΙ ΤΗΝ ΔΟΞΑΝ ΤΟΥ

Ο ἐπὶ 35ετίαν ἀφοσιωθείς εἰς μελέτας διακεκριμένους Καθηγητῆς Ἰχθυολόγος Dr Charles H. Townsend τεθείς ἀπὸ ἐβδομάδος ὑπὸ σύνταξιν καὶ ἀποσυρθεὶς εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ἔκαμε θαυμασίας δηλώσεις ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ. Ἀφοῦ καθ' ὅλην τὴν ἐπὶ 35 ἐτῶν συνεχῇ ὑπηρεσίαν του ἐν τῷ Ἀκουαρίουμ τῆς Νέας Ὑόρκης παρηκολούθησε τὰς διαφόρους ιδιότητας τῶν ἰχθύων, εἶπε, μεταξὺ ἄλλων ὅτι ὅλα τὰ εἶδη τῶν δέκα χιλιάδων περιέργων ἰχθύων τοὺς ὁποίους ἐμελέτησεν, εἰς τὸ μέγιστον Ἰχθυοτροφεῖον τοῦ κόσμου, ἔχουν τοιαύτας ιδιότητας ὥστε νὰ μὴ δύναται κανεὶς παρὰ νὰ θαυμάσῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος τόσον πανσόφως ἔκαμε τὸ κάθε τι καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ὅλα διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν τὸν ἄνθρωπον διὰ μίαν ὥραιότεραν ζωὴν. Θὰ εἶνε ἀνάγκη μέσα εἰς τὸν αἰῶνα τῆς ὕλης καὶ τῆς ἀδιαφορίας νὰ ἀκούωμεν κάποτε καὶ τὰς δηλώσεις μεγάλων σοφῶν οἱ ὁποῖοι θαυμάζον τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἔργοις Αὐτοῦ. Τὴν προσοχὴν μας ὀφείλουν νὰ προσελκύουν πάντοτε, αἱ παρατηρήσεις παρομοιῶν σοφῶν ὡς εἶνε ὁ ἄνω ρηθεὶς ἰχθυολόγος τοῦ ὁποῖου τὰς δηλώσεις διαβιβάσασθαις διὰ τοῦ Ἑταιρικοῦ Τύπου, ἐπρόσεξαν ὅλαι αἱ Εὐσεβεῖς καρδίαι καὶ αἱ φιλοσοφοῦσαι διάνοιαι.

— + —

ΠΟΥΛΙΔΙΟΝ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΝ ΕΝ ΚΑΒΑΛΛΑ

ΕΚΤΟΣ τῆς πρὸς τὴν μεγαλάνυμον Κοινότητα Ἀγίου Κωνσταντίνου Μπρούκλιν δωρεᾶς τοῦ κ. Πουλίδου ἐκ τριῶν χιλιάδων δολλαρίων, ἀνηγγέλθη καὶ ἄλλη μεγάλη δωρεὰ τοῦ ἰδίου μεγατίμου ἀνδρός, πρὸς τὴν γεννέτειράν του. Τὴν ὥραίαν περιοχὴν τῆς Καβάλλας θὰ στολίσῃ, δαπάναις τοῦ κ. Πουλίδου, ὥραϊον κτίριον ἐκ 4 ἑκατομμυρίων δραχμῶν τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμοποιηθῇ, προικιζόμενον καταλλήλως διὰ τὴν ἑσσεὶ συντήρησίν του, ὡς Γηροκομεῖον διὰ τοὺς ἀπόρους ὅλου τοῦ Νομοῦ Καβάλλας. Δὲν δύναται κανεὶς νὰ μὴ ἐνθουσιασθῇ ἀπὸ τὴν ὥραίαν αὐτὴν χειρονομίαν τοῦ εὐσεβοῦς αὐτοῦ τέκνου τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται νὰ μὴ ἀφήσῃ ἐλευθέρας τὰς σκέψεις του ἀναλογιζόμενος πόσοι καὶ πόσοι ὁμογενεῖς θὰ ἠδύναντο νὰ θαδίσουν ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τοῦ κ. Πουλίδου, ὁ ὁποῖος ἐθεώρησεν ὡς σκοπὸν τοῦ βίου του νὰ «περικρατήσῃ τὸ γῆρας». Ἡ εὐγενεστάτη χειρονομία τοῦ Ἑλληνοαμερικανοῦ μεγαλεμπόρου χρησιμεύει ὄχι μόνον ὡς ἀποτύπωσις ἐνὸς περελθόντος, ἀλλὰ καὶ ὡς διάγραμμα μιᾶς ὥραϊας διαγωγῆς καὶ μιᾶς ἰδεώδους κατευθύνσεως. Εἶνε ὥραιότατον ὑπόδειγμα εὐγενοῦς δράσεως, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ μιμητόν, πρέπει νὰ καταστή ὑπογραμμὸς καὶ σύμβολον. Ἡ εὐσπλαχνικὴ πράξις τοῦ ἐριτίμου κ. Πουλίδου ὑπενθυμίζει τὴν χαρακτηριστικὴν ἔκφρασιν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, «εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξεν ἑαυτόν». Ἄς εἶνε εὐλογημένον τὸ ἔργον του.

Ἀρχιμ. Ἀθηνάγορα Καβάδα
Πρωτοσύγκ. τῆς Ἀρχιεπισκ. Ἀμερικής

Ο ΑΜΒΟΝ

«Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον».

Σὰν μία φοβερὰ ἀντίθεσις πρὸς τὸ ἀπολύτως πνευματικόν, τὴν ζήτησιν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, προσκολλᾶται ἀμέσως εἰς τὴν ὑπέροχον προσευχὴν, πού μᾶς ἔδωκε ὁ Σωτὴρ Χριστὸς, τὸ πολὺ πάλιν ὑλικό, ἡ ζήτησις τοῦ ξερόψωμου, «τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸ ἐπιούσιον».

Ἀλλὰ μήπως ἡ ἴδια ἀντίθεσις δὲν παρουσιάζεται, τρομακτικὴ καὶ ἀκατανόητος στὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν, ἐν σχέσει μὲ τὸ μυστήριον τῶν μυστηρίων, τὴν ἐνανθρώπισην τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ; Ὁ ἀναρχος Λόγος, ὁ ὑπερούσιος, ὁ ἀόρατος, ὁ ἀκατάληπτος πέρνει σῶμα· ἀνθρώπινον ὑλικόν, φθαρτόν, γεμᾶτο ἀδυναμίας καὶ ἓνα σωρὸ ὑλικῆς ἢ φυσικῆς ἀνάγκης καὶ ἔρχεται στὸν κόσμον αὐτὸν ἐν δούλου μορφῇ. Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος αἰσθάνεται ἐπάνω στὴν ἔρημο τοὺς νυγμούς τῆς πείνας, ἔπειτα ἀπὸ σαράντα ἡμερῶν νηστείας καὶ τέτοιας πείνας, πού ἡ πέτρας τοῦ παρουσιάζονται σὰν νὰ μποροῦν νὰ μεταβληθοῦν εἰς ἄρτους, καὶ ὁ πειρασμός (εἰτε ἔσωτερικὸς εἴτε ἔξωτερικὸς ἀδιάφορος) σ' αὐτὸ τοῦ δοκιμάζει τὴν δύναμιν τῆς θελήσεώς του, γιατί ὀλίγοι, ἐλάχιστοι, μποροῦν ν' ἀνθέξουν στὴ δυσκολοκατάβλητη δύναμι πάλι τῆς ἀνάγκης τοῦ κορμοῦ γιὰ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον.

Ἄλλ' ἔχουμε τὴν ἀπάντησιν γιὰ τὸ μυστήριον αὐτὸ εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴν «ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι. . . . ἐνῷ γὰρ πέπονθεν αὐτοὺς πειρασθεῖς δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.»

Ἔτσι βλέπουμε καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν του πλάγια πρὸς τὰ ἀσύλληπτα, τὰ πνευματικά, τὰ ἰδεώδη νὰ παρατάσσονται καὶ τὰ ὑλικά, τὰ ἱκανοποιητικά τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν. Ἡ προσοχὴ μᾶς ὁμῶς πρέπει νὰ ἐλκεσθῇ ἀπὸ τὸ πόσο λίγο ζητᾷ γι' αὐτὲς τὲς ὑλικῆς ἀνάγκης ὁ Σωτὴρ Χριστὸς καὶ μᾶς διδάσκει καὶ ἐμᾶς νὰ ζητᾶμε τόσο μόνον στὴν προσευχὴ μᾶς πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον, καὶ ὄχι τὴν ἱκανοποίησιν τῆς κοιλιοδουλείας. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον, καὶ ὄχι τὸ σκλάβωμα τῆς σκέψεως καὶ τὴν ρύθμισιν τῶν πράξεών μας σύμφωνα μὲ τὸ παράλογον ἐπιθυμητικόν μας, πού προκειμένου γιὰ τὴ γαστρομαργία καταντάει τύραννος τῆς ζωῆς πολλῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς συντρίβει ἡθικῶς.

Καὶ δὲν ἀγνοῶ ὅτι πολὺ συχνὰ τὰ οὐράνια αὐτὰ λόγια «τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον» προσεκάλεσαν καὶ προκαλοῦν τὴν εἰρωνεία καὶ τὰ σκώμματα ἀνθρώπων τῆς σημερινῆς καὶ ὅλων ἰσως τῶν ἀπὸ τότε περασμένων ἐποχῶν ἀνθρώπων πού ἡ σκέψις τους παρουσιάζεται στοὺς δρόμους τῆς σὰν νὰ περπατῇ ἀνάστροφα μὲ τὰ πόδια ψηλά καὶ τὸ κεφάλι κάτω.

Εἶνε ἀστείο—λέγουν—νὰ ἐνοχλῇς τὸν Παντοδύναμον Θεὸν σου γιὰ τὸ παληοξερόψωμο καθημερινῶς. Ἀξίζει οὐτε ἓνα ἄχυρο ἢ ζωὴ ἂν πρόκειται καὶ γιὰ τὸ κομμάτι τοῦ ψωμοῦ νὰ γίνεσαι τέτοιος ζητιᾶνος καὶ νὰ τὸ ζητᾷς καὶ αὐτὸ καθημερινῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ προσευχάς; Ἔχει τόσες ἄλλες ἀνάγκης σπουδαιότερες ἢ σημερινὴ ζωὴ τ' ἀνθρώπου!! Καλύτερα λοιπὸν φρόντισε νὰ ζητήσης τοῦλάχιστο κατὰ τι τῆς προκοπῆς ἂν πρόκειται νὰ προσεύχῃσαι καὶ γι' αὐτά.

Σ' αὐτὰ τὰ διανοητικῶς καὶ ψυχικῶς νήπια εἶνε ζήτημα ἂν χωρῇ καμμία διδασκαλία, γιατί στεροῦνται δύο στοιχειώδεις ἱκανότητες γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ· α' στεροῦνται τὴν ἱκανότητα νὰ ὠφελοῦνται ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος καὶ νὰ βγάζουν συμπεράσματα διδακτικά γιὰ νὰ μὴ φυλακίζεσαι ἢ σκέψῃς τους στὴ σιδερόφρακτῃ στενώτατῃ φυλακῇ τῆς ατομικῆς ζωῆς τους· καὶ β' στεροῦνται τὴν ἱκανότητα νὰ διακρίνουν τὲς πραγματικῆς ἀνάγκης τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς.

Μιὰ ματιὰ στὰ δύο αὐτὰ σημεῖα θὰ μᾶς διαθέσουν πιστεύω, κατὰλληλα νὰ αἰσθανθοῦμε τὴν ἀξία τοῦ φαινομενικῶς μικροπράγματος: «τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον».

Δὲν ξεύρω ἂν ἡ φαντασία μας χορταμένη τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἀφθονία τῆς τροφῆς, στὸν τόπον αὐτὸν τοῦλάχιστο γιὰ ἓνα πολὺ μεγάλο ποσοστὸν τοῦ πληθυσμοῦ του, θὰ ἦταν διατεθειμένη νὰ ἀφήσῃ ἡσυχὴ τὴ μνήμη μας νὰ διατρέξῃ τὸ διάστημα τόπου καὶ χρόνου, πού μᾶς χωρίζει ἀπὸ ἄλλες ἐποχὰς καὶ χώρες τὲς ὁποῖες μᾶς περιγράφει ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος. Σ' ἐκείνες τὲς ἐποχὰς καὶ χώρες, πού ἐτύχαινε ἀπὸ ἀναβροχιά, ἀκρίδας πέραςμα, ἢ ἄλλης θεομηνίας, σ' ἀπέραντες ἐκτάσεις νὰ μὴ γίνῃ στὴ χρονία οὕτε σπυρὶ σιτάρι ἢ ἄλλο γένημα, γλωμοὶ καὶ θραδινήνιτοι, σὰν ἱσχυιάματα ἀπὸ τοὺς τάφους τῶν οἱ ἀνθρώποι, ἄνδρες, γυναῖκες, γέροι καὶ παιδιὰ, μετροῦσαν τὲς ἡμέρες καὶ τὲς ὥρες πού τὸ καράβι μὲ τὸ σιτάρι, ἀπ' ἄλλο μέρος πειρὸ εὐτυχημένο μὰ πολὺ μακρινό, θὰ ἔφθανε· μὰ ἡ ἐλπίδες τους αὐτὲς πολλὰς φορὲς θαμμένες ἔμεναν στὸ ἄδειο στομάχι ἐκεῖ πού εἶχαν γεννηθῇ, ὅταν ἐμάθαιναν ὅτι οἱ πειράται τῆς Μπαρμαριᾶς ἢ κάποιον ἄλλου μέρους ἔπιασαν στὸ δρόμο τὸ καράβι καὶ τὸ ἐκούρσευσαν· ἔτσι ἐξεψυχῶσαν βγάζοντας μᾶζυ μὲ τὴ στερεὴ πνοὴ τους τὴν ποθητὴ λέξι: ψωμί.

Ποιὸς δὲν ἐδιάβασε ἢ τοῦλάχιστο δὲν ἄκουσε ποτὲ ὅτι στὲς πολιορκίες οἱ πολιορκούμενοι ἔφαγαν σὰν τρελλοὶ τὸ κάθε ἀκάθαρτο καὶ δηλητηριώδες ζῶον πού ἔπιαναν καὶ μέσα στὰς ὑπονόμους; καὶ ἀκόμη ὅτι μητέρες ἔσφαξαν, ἔψησαν καὶ ἔφαγαν τὸ παιδί τους, τὸ σπλάγχχνό τους, ὅπως εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ Τίτου καὶ στὴν Εὐρώπῃ τὸν δέκατον αἰῶνα πού ἡ βλακεία τῶν ἀνθρώπων ἐπερίμενε τὴν χυλιετὴ βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἔσπερνε ἀγροῦς; Καὶ μήπως εἰς τὴν ἔλλειψιν αὐτῶν τῶν δύο μικροπραγμάτων τοῦ ψωμοῦ καὶ τοῦ νεροῦ δὲν ὑπεδουλώθηκαν λαοὶ ὀλόκληροι καὶ ἔγιναν ἀνδράποδα κατακτητῶν βαρβάρων;

Δὲν ξεύρω ἂν ἡ φαντασία μας ράθυμη τώρα ὁπωσδήποτε ἀπὸ τὴν καλοπέρασι σ' ἓνα πολιτισμὸν τῆς χώρας αὐτῆς, ἔστω καὶ σοβαντισμένον πολιτισμὸν, θὰ ἦταν διατεθειμένη νὰ διατρέξῃ τὲς ἀπέραντες ἐκτάσεις τῆς Κίνας, τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἄλλων Ἀσιατικῶν χωρῶν καὶ νὰ ἰδῇ στὰ πυκνοκατοικημένα ἐκεῖνα μέρη τὰ ἐκατομμύρια ἀνθρώπων ὑπάρξουν πού πολυτέλειαν σχεδὸν θεωροῦν ἂν ἔχουν δύο-τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέρα ἓνα πιάτο ρύζι νερόβραστο καὶ κάπου-κάπου ἓνα κομματάκι ψάρι παστὸ ἔλεινόν. Καὶ ἀκόμη πλεὺς κοντὰ θὰ μπορούσε ἡ φαντασία μας νὰ πάῃ στὲς πόλεις ἢ κομποτόλεις τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν· ἐκεῖ πού ὁ ἐργάτης πατέρας, συντηρῶντας τὴν οἰκογένειά του μεροδοῦλι-μεροφαί, κατεστάλαζε ἢ καὶ κατασταλάζει ἀκόμη ὀρθὸς στὰ

πόδια του σὲ μία μεριά τῆς ἀγορᾶς, περιμένοντας νὰ βρεθῇ κανεὶς νὰ τὸν ζητήσῃ γιὰ δουλειὰ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί τῶν παιδιῶν του. Καὶ ὄχι ὀλίγες φορὲς στέκοντας ματαίως ἐκεῖ ὀλημερὲς παρακολουθεῖ τὰς τελευταῖες ἀκτίνες τοῦ ἡλίου στὴ δύσι του ποὺ σβύνουν καὶ ἡ καρδιά του ματώνει στὴ σκέψις ὅτι θὰ ξαναγυρίσῃ στ' ἀνήλικα παιδιά του τὸ βράδυ μὲ χέρι ἀδειανὰ, χωρὶς τὸ ποθητὸ καρβέλι τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου.

Δὲν ξέρω ἀκόμη ἂν δὲν εἶδατε ἐκεῖ ποτὲ καμμιὰ χίρα μίαν, κλεισμένην ἀπὸ χιόνι ἢ ἀγριογονιὰ μέσα στὸ φτωχικό της σπίτι ποὺ δὲν ἠμπούρεσε νὰ πάῃ νὰ ξενοδολεύσῃ κάπου κ' οἰκονομήσῃ μία φέτα ψωμί γιὰ κάθε τῆς παιδί. Ἐνε ἀρκετὲς καὶ ἀπ' αὐτὰς ποὺ ἔτσι στὸ σούρουπο τῆς ἡμέρας βλέποντας καὶ τὴν τελευταία ἐλπίδα τους νὰ σβύνῃ στῆς νύκτας τὸ σκοτάδι καὶ λέγουν στὰ παιδιά τους παραμύθια γιὰ βασιλόπουλα καὶ γιὰ βασιλοπούλες γιὰ ν' ἀποκοιμηθοῦν ἀδείπνητα, καὶ κρύβουν τὰ δάκρυα ποὺ ἀγοσταῖζουν ἀπ' τὰ μάτια τους, μὲς σὲ διαμμένα, ψευτικά χαμόγελα.

Δὲν ξέρω ἂν ἡ φαντασία μας θὰ ἦτον διατεθειμένη νὰ διατρέξῃ διάστημα δεκαπέντε μόνον ἐτῶν ὅταν ἔγινε ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ. Τότε ποὺ μπουλούκια ἀνθρώπινα, γνωστῶν κ' ἀγνώστων μεταξύ τους, περνοῦσαν ἀτέλειωτο τὸ δρόμο ἀπὸ τὰ μεσόγεια στὴν παραλία, ἀκούοντας τὸν κολπασμὸ τοῦ ἔχθρικοῦ ἱππικοῦ πίσω στ' ἀχνάρια ποὺ ἄφηναν τὰ ματωμένα πόδια τους σὲ μονοπάτια ἀδιάβατα. Ἐκεῖ ποὺ ἡ μητέρες μὲ τὰ νήπια στές ἀγκαλιὰς τους καὶ τὴ λαχάρα στὴν καρδιά τους, μὴν ἔχοντας ἕνα κομματάκι ψωμί νὰ φάγουν γιὰ νὰ μεταβληθῇ μέσα τους σὲ γάλα στὰ κορμιασμένα ἄδεια στήθη τους, ἔβλεπαν τὰ παιδιά τους νὰ ξεψυχοῦν στὴν κρύαν ἀγκαλιά της ἡ καθεμιά, χωρὶς καμμιαν ἐλπίδα βοηθείας.

Ἄξιο δὲ μεγάλης ἀξίας εἶνε τὸ ὅτι μεγάλοι ἄλλοτε κύριοι καὶ κυρίες τῆς Ρωσσικῆς ἀνωτέρας τάξεως μὲ τίτλους περισπούδαστους κοινωνικούς, ποὺ τὸ κάθε τραπέζι δύο-τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέραν ἐκόστιζε ἑκατοντάδες ρούβλια καὶ σὸ ὅποιον τὴν πλεῖο ἀπόμνηρη γωνία ἔπερνε τὸ ψωμί, ἔπειτα ἀπὸ τὴν καθεστωτικὴ ἄλλαγὴ εὐρέθηκαν καὶ εὐρίσκονται εἰς τέτοιαν δυστυχίαν ὥστε νὰ ψάχνουν εἰς τὰ σκουπίδια καὶ τ' ἀποφάγια τῶν ξενοδοχείων τοῦ Παρισίου εἰς τὸ ὅποιον ἡ μοῖρά τους τοὺς ἔρριξε καὶ νὰ ζητοῦν σ' αὐτὰ τὸν ἄρτον τὸν ἐπιούσιον.

Ἀλλὰ μόνον ἔαν θελήσῃ ἡ φαντασία μας κ' ἡ μνήμη μας νὰ διατρέξουν τὰ μεγάλα ἢ μικρά αὐτὰ διαστήματα τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου, τότε θὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἐκτιμήσουμε κάπως ἀνεκτὰ τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν ποὺ περικλείουν τὰ λόγια αὐτά: «τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον» ποὺ μᾶς ἐδίδαξε ὁ Σωτὴρ Χριστὸς νὰ λέγοιμε στὴν προσευχή μας, ὅσο χορταμένη κ' ἂν εἶνε ἡ ζωὴ μας ἀπὸ ἀδιάκοπη ποικιλία καθημερινοῦ κολόφαγου. Καὶ πιστεύω ἀκράδαντα πὼς θὰ ἦταν κάτι τι ὑπέροχο γιὰ τὴν ἀνθρώπιν ψυχὴ, ἀνάμεσα στὴν ποικιλία, πρὸ πρὸ παντὸς σὲ ἡμέρες γιορτάρικες, χρονιάρικες στολίζει τὸ τραπέζι μας, ὁ ἀρχηγὸς κάθε οἰκογενείας παραμερίζοντας γιὰ ὀλίγες στιγμὲς ὅ,τι ἄλλο ἔχει τὸ τραπέζι του, νὰ ὑψώνῃ σὲ δίσκον ὡμορφον τὸ καρβέλι τοῦ ψωμοῦ καί, στρέφοντας εὐγνώμονα τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀπὸ καρδίας νὰ λέγῃ: «Εὐχαριστοῦμεν σε, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον ἔδωκας ἡμῖν σήμερον», καὶ τὰ παιδιά του ἐν χορῷ νὰ ψάλλουν «ὦλληλοῦίτας».

Ἐὰν ἡ τέτοια ἱστορία παλαιὰ καὶ σύγχρονος τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ συμπεράσματα

διδασκτικά νὰ ἐκτιμήσουμε τὸ μέρος αὐτὸ τῆς Κυριακῆς μερον» κάποια κρυφὴ κακομοιριά ἀσφαλῶς θὰ βόσκη στὴν ψυχὴ μας.

Ὁχι ὅμως μικρότερη κακομοιριά εἰς τὴν ζωὴν ἐνὸς ἀνθρώπου εἶνε καὶ ἡ ἔλλειψις ἱκανότητος νὰ διακρίνῃ τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς.

Μ' αὐτὰ ποὺ λέγωμιν κληροῦνται κυνισμὸν ἢ ἀσκητισμὸν οὐδὲ θὰ ἤθελα νὰ φαντασθῇ κανεὶς ὅτι συνιστῶ τὸ ψωμό-τυρο ὡς ἰδανικὴν τροφὴν διὰ τὴν θρέψιν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος· τοῦτο καὶ ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως δὲν θὰ ἦτο ἀ-ξιέπαινον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς οἰκονομίας, διότι ὅταν ἡ ἀγοραστικὴ προσπάθεια τῶν ἀτόμων εἶνε πολὺ περιορισμένη, περιορίζεται ἀκόμη περισσότερον ἡ εὐρεσις ἐργασίας· ἡ δὲ ἔλλειψις ἐργασίας εἶνε μὴτηρ ὁσχεδὸν πάσης κακίας.

Ἀλλὰ θέλω νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς δὲν εἶνε ἡ σωματικὴ ἢ ὕλική καλοπέρασις· αὐτὴ εἶνε μόνον μέσον πρὸς ἀνωτέραν ἐπιδιώξιν ἄλλων σκοπῶν ὑψηλοτέρων εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὄχι σκοπός. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐνῶ εἰμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν καὶ καλὰ φαγητὰ δὲν πρέπει νὰ δυσανασχετῶμεν ὅταν δὲν τὰ ἔχωμεν· πολὺ δὲ περισσότερον δὲν πρέπει νὰ καταφεύγομεν εἰς τὰ ἄθλια μέσα διὰ νὰ τὰ προμηθευώμεθα. Ἐπὶ πλέον δὲν πρέπει νὰ ἀπορροφᾷ τὴν σκέψιν ἡ ἰδέα τῆς ἀποκτησέως των ὥστε νὰ ἀμελῶμεν δι' αὐτὴν τὰ ἀνώτερα, τὰ πνευματικά. Ἀλλὰ καθὼς μᾶς εἶπεν ὁ Σωτὴρ Χριστὸς: «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ πάντα ταῦτα προστεθήσεται ἡμῖν» ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν «τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον» τὴν βάσιν τῆς ζωῆς καὶ ὁ Θεὸς ἐκτιμῶν τὴν διλογικειάν μας θὰ προσθέσῃ καὶ ὅσα ἄλλα ἡ Θεία Πρόνοιά του θεωρήσῃ χρειαστὰ γιὰ μιὰ εὐγενικὰ ζωὴν μας.

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 6ης Σελίδος)

Τονίζω ὅμως τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Μέγας Ἀθανάσιος εὐρέθῃ καὶ νέος καὶ γέρον εἰς μεγάλας δοκιμασίας, εἰς μεγάλους ἀγῶνας, εἰς τὸ μέσον φοδερῶν καὶ φθονερῶν ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅπως καὶ ἄλλοι μεγάλοι Ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν ἐλογάριασε καὶ αὐτοὺς χρήματα, δὲν παρεσύρθη ἀπὸ τὴν δόξαν, δὲν ἐλογάριασε τὴν ζωὴν του· μίαν μόνον φροντίδα εἶχε, τὴν καθαρότητα τῆς Ὁρθοδόξου μας. Τὸ μόνον του ἰδανικόν ἦτο ὁ θρίαμβος τῶν ἀρχῶν, τῶν ιδεῶν καὶ τῶν δογμάτων τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ὑπέφερε ὅλας τὰς δοκιμασίας καὶ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας μὲ ἀπίστευτον θάρρος καὶ ὑπομονήν.

Αὐτὸ εἶνε μέγιστον παράδειγμα καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς φοιτητὰς τῆς Προπαρ. Θεολογ. Σχολῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τοὺς Κληρικοὺς καὶ Διδασκάλους· θὰ συναντήσωμεν εἰς τὸν δρόμον μας πολλὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα μὲ θάρρος καὶ πίστιν πρέπει νὰ κατανικήσωμεν. Πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον ὡς μέγα παράδειγμα, δηλ. νὰ μὴν ἀτελειζώμεθα ὅταν εὐρίσκονται ἐμπόδια εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς μας, διότι τότε εἶναι ὁ καιρὸς νὰ ἀποδείξωμεν ἔαν εἴμεθα ἄξιοι.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀκριβῶς εὐρισκόμεθα εἰς τὴν Προπαρ. Θεολογ. Σχολήν, διὰ νὰ ὀπλισθῶμεν μὲ τὸ θάρρος τῆς γνώμης, μὲ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἐγκαρτέρησιν. Εὐχομαι δὲ ὅπως καὶ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς ἀναδειχθῶν Μεγάλου Ἱεράρχαι ὅπως ὁ Μέγας Ἀθανάσιος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἩΛ. ΠΑΠΑΔΕΑΣ

Μαθητὴς τῆς Προπαρ. Θεολογ. Σχολῆς
τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

Ἀρχιμανδ. Ἀθηνᾶγ. Καθάδα

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΩΣ ΔΡΑΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Καὶ ἤδη εἴμεθα εἰς τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνοίγει ἡ Ὁραία Πύλη καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὸ «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς», ἀκολουθεῖ δὲ ἡ μεγάλη Συναπτή μετὰ τὰς 10 ἱκεσίας εἰς ἐκάστην τῶν ὁποίων ὁ Ἱερεὺς λέγει πρὸς τὸν λαὸν νὰ δεηθοῦν μαζὺ εἰς τὸν Κύριον: «... τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.»

Ἡ ἐκτέλεσις τῆς προτροπῆς αὐτῆς τοῦ Ἱερέως πρὸς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος εἰς ἐκάστην ἱκεσίαν λέγει (διὰ τῶν ψαλτῶν ἢ τῆς χορωδίας) τό: «Κύριε ἐλέησον», δίδει μίαν εἰσαγωγικὴν ποικιλίαν, ἡ ὁποία διαθέτει τὰς ψυχὰς τῶν ἐκκλησιαζομένων εὐάρεστα, ὥς οἱ πρῶτοι διάλογοι τῶν ἡθοποιῶν εἰς ἕκαστον δράμα προκαλοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν θεατῶν διὰ νὰ εἰσέλθῃ φυσικῶς ἡ σκέψις τῶν εἰς τὴν πλοκὴν τοῦ ἔργου.

Τὸν ἴδιον σκοπὸν ἐξυπηρετοῦν καὶ τὰ ἐφύμνια: «Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Σῶτερ σῶσον ἡμᾶς» καὶ «Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, ἀληλούϊα» καὶ ὁ ὕμνος τοῦ Ἰουστινιανοῦ: «Ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἀθάνατος ὑπάρχων κλπ.» μαζὺ μετὰ μικρὰς συντομιωτάτας συναπτάς: «Ἐπὶ καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ γίνη ἡ Μικρὰ Εἴσοδος τοῦ Εὐαγγελίου.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θεωρῶ ἀνάγκη νὰ ἀναφέρω ὅτι εἰς τὰ διάμεσα τῶν Συναπτῶν ἦσαν τὰ ἀντίφωνα, τὰ ὁποῖα εἶνε ψαλμικά τεμάχια ἢ ψαλμοὶ ὅπως ὁ 102ος «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, εὐλογητὸς εἰ Κύριε κλπ.» ὁ 145ος

«Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου κλπ.» καὶ κατόπιν «οἱ Μακαρισμοί».

Ἡ διαλογικὴ ψαλμωδία ἀπὸ τοὺς δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν ψάλτην τῶν ψαλμῶν αὐτῶν καὶ τῶν Μακαρισμῶν, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦτο ὀνομάσθησαν καὶ ἀντίφωνα, ἔχουν ὁμοιότητα μετὰ διαλογικὰ χορικά τῶν δύο ἡμιχορίων εἰς ἀρχαῖα δράματα. Δίδει δὲ ἀρκετὴν δραματικὴν καλλιτεχνικὴν χάριν. Εἰς τὰς ἡμέρας μας ὅμως, ὅποτε ἡ ζωὴ κατὴντρε πολλὴ γοργή, βιαστική, πολυάσχολος, ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, οἱ ἀνωτέρω ψαλμοὶ ἀντιφωνικῶς ἀπαιτοῦν πολλὴν χρόνον, ὁ ὁποῖος οὔτε πάντοτε εἶνε διαθέσιμος διὰ τοὺς ἐκκλησιαζομένους οὔτε καὶ ἀνάλογος καλλιτεχνικῶς εἶνε πρὸς τὸν χρόνον τοῦ συνόλου τῆς Θ. Λειτουργίας, διότι τὸ μέρος τοῦτο εἶνε τμήμα τῆς λειτουργίας τῶν κατηχομένων καὶ δὲν πρέπει νὰ διαρκῇ ὅσον καὶ τὸ διὰ τοὺς πιστοὺς τμήμα. Διὰ τοῦτο πολλὰ εὐκαίρως ἀντικατεστάθησαν μετὰ τὰ ἐφύμνια: «Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου... Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ... καὶ ὁ Μονογενὴς Υἱός», ψαλλόμενα καὶ ταῦτα ἀντιφωνικῶς.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΕΙΣΟΔΟΥ

Διὰ τὴν Μικρὰν Εἴσοδον ἀπὸ καλλιτεχνικῆς ἀπόψεως καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν ὁμοιομορφίας ἔχω νὰ κάμω τὰς ἐξῆς ἐξηγήσεις:

Δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς τὰς εἰκασίας τῶν διαφορῶν ἐδικῶν ἐπὶ τῆς Λειτουργικῆς ὅσον καὶ ἂν αἱ εἰκασίαι αὐταὶ στηρίζονται ἐπὶ δεδομένων. Ἐὰν ὁ Bawmstark εὐρίσκη τὴν εἴσοδον ταύτην τοῦ Εὐαγγελίου ὡς ὑπόλειμμα τῆς Λιτανείας, ἥτις εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀρχικῶς ἐτελεῖτο ἐν τῷ τέλει τοῦ Ὁρθρου, καὶ ἐὰν ἡ εἴσοδος αὕτη ἐχρησίμευε διὰ νὰ εἰσέλθῃ ὁ Λειτουργὸς ἐπισήμως, (ὅπερ καὶ ἀληθὲς ἐστίν) ἀπὸ τὸ σκευοφυλάκιον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐνεδύετο τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ προητοιμαζέτο, εἰς τὸ Ἱερὸν, δὲν συμβάλλει διόλου εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ πῶς πρέπει νὰ γίνεταί σήμερον. Ἡ ἐξέλιξις τὴν ὁποίαν ἔλαβε ἡ τέλεσις τῆς Θ. Λειτουργίας, ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος μέχρι τοῦ ΙΔ', εἶνε τοιαύτη ὥστε, ἐὰν σήμερον εἶνε δυνατόν νὰ συρράψωμεν τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐκ τῶν λειτουργικῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα εὐρίσκομεν ὄντα ἐν χρήσει (τοὐλάχιστον κατὰ τοὺς ἀπὸ τὸν Δ' μέχρι τοῦ Ι' αἰῶνος χρόνους) καὶ νὰ τελέσωμεν αὐτὴν οὕτως, κανεὶς ἐξ ἡμῶν δὲν θὰ εὕρισκε ὁμοιότητα εἰς τὴν τελετὴν αὐτὴν μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τὴν ὁποίαν ἔχομεν, παρὰ μόνον εἰς τὴν βάσιν.

Ἐπομένως λαμβάνοντες τὸν τύπον τελέσεως τῆς Λειτουργίας ὅπως σήμερον ἔχομεν αὐτήν, καὶ ὁ ὁποῖος τύπος εὐτυχῶς ἔχει περισσότερα δραματικά ἢ καλλιτεχνικά στοιχεία παρὰ ὁ ἀρχαῖος τύπος, θὰ ἀναφέρωμεν μόνον τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἕκαστον μέρος ἀπὸ τὰ διατηρηθέντα εἶχεν ἀρχικῶς, οὕτως ὥστε ἡ τέλεσις σήμερον νὰ εἶνε τοιῦλάχιστον συμφωνοτέρα πρὸς τὴν ἀρχικὴν σημασίαν τῶν τελομένων ἐὰν εἶνε καὶ τοῦτο δυνατόν.

Μὲ τὸν κανόνα αὐτὸν ἐξετάζοντες τὴν Μ. Εἴσοδον ἀνα-

Σημ. Ὁλόκληρον τὸ μέρος αὐτὸ ἀπὸ τὸ «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς κλπ.», μέχρι τῆς Μικρᾶς Εἰσόδου, ὅποτε ὁ Ἱερεὺς ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ Ἱερὸν Βῆμα μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, δὲν εἶνε μέρος τῆς ἀρχικῆς Λειτουργίας, ἡ ὁποία ἀποδίδεται εἰς τὸν Μ. Βασιλεῖον καὶ τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον. Τούναντιον μάλιστα, ὁ Χρυσόστομος εἰς τὸν (κατὰ Ἰουδαίων Γ'. 6) λόγον του ἔχει ὑπ' ὄψει του ἐντελὲς διάφορον ἀρχὴν τῆς Θ. Λειτουργίας καὶ ὁμιλεῖ περὶ ἐκείνης. Διὰ πρῶτον δὲ φορὰν ἀναφέρεται ὡς ἀρχὴ τῆς Θ. Λειτουργίας τὸ «Εὐλόγη ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» καὶ τὸ «Πατὴρ ὁ Θεὸς» κατὰ τὰ τέλη τοῦ 8ου αἰῶνος, ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, δηλ. τέσσαρας αἰῶνας περὶ τοῦ ἀργότερα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου.

Τοῦτο ἴσως θὰ ἦτο καὶ περιττὸν νὰ τὸ ἀναφέρω εἰς τὴν παρούσαν μελέτην μου, ἀφ' οὗ αὕτη ἀφορᾷ ὅχι τὴν λεπτομερῆ κριτικὴν ἐξονύχισην τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀλλὰ μόνον τὴν ἐξετάσιν οὐτῆς ὡς δράματος καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν ἔκφρασιν τῶν διαφορῶν αὐτῆς μερῶν. Τὸ ἀνέφερα ὅμως διὰ νὰ δείξω ὅτι, ἐὰν ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία ἐνὸς κλίματος ὅπως ἡ ἐν Ἀμερικῇ Ἀρχιεπισκοπὴ συνίστα (ἵνα δοθῇ περισσότερος χρόνος διὰ τὸ μὴ ἰσχυρὰ) νὰ περιορισθῇ τὸ πρῶτον αὐτὸ μέρος μετὰ τὸ νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνεται τρεῖς φορὰς ἡ Μικρὰ Συναπτή: «ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν κλπ.», καὶ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὸ νὰ ψάλληται μία φορὰ τὸ: «Ταῖς Πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου» καὶ ἀμέσως τό: «Σῶσον ἡμᾶς» ὅπως καὶ ἀμέσως τό: «Ὁ Μονογενὴς

Υἱός» δὲν θὰ προσέκρουε εἰς τὴν ἰδέαν τῆς διατηρήσεως τῆς ἀκεραιότητος τῆς Θ. Λειτουργίας. Ἡ δὲ τοῦτο γίνεται εἰς τινὰς Ἐκκλησίας τῶν ἐν Ἀμερικῇ Κοινοτήτων μας ἄλλ' ὅταν γίνεται μόνον ὑπὸ τιναν ἐκκλησιῶν συντρίβεται ἡ ὁμοιομορφία καὶ θὰ εἶνε καλὸν νὰ μὴ γίνεταί ἕως ὅτου καθορισθῇ ἐπισήμως.

Σημ. Μέχρι τοῦ ΙΔ', αἰῶνος καὶ ἴσως καὶ ἀργότερον ἀκόμη, τὰ ἀντίφωνα αὐτὰ ἐψάλλοντο ὑπὸ ὁλοκλήρου τοῦ ἐκκλησιασματος μετὰ ἀρχηγούς τοὺς ἐδικούς ψάλτας, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν ἐν ἑλλάψει δὲ τοιούτων ἤρχιζε τὸ ψάλλον τῶν ἀντι-

φέρομεν ὡς ἀναμφισβήτητον, ὅτι κατ' αὐτὴν ἐν εἵδει λιτανείας, αἱ Ἅγιοι Γραφαὶ ἀπὸ τοῦ σκευοφυλάκιον ἢ παστοφόριον ἐφέροντο εἰς τὸ ἄκρον τοῦ Σολέα τοῦ Ναοῦ ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἦτο ὁ Ἄμβων, διὰ τὴν ἀναγνώσθουσαν ἐξ αὐτοῦ περικοπὰν τῶν Ἀποστόλων ἐπιστολῶν καὶ τῶν Εὐαγγελίων.*

Ὁ Διάκονος ἢ ὁ Ἱερεὺς τότε μόλις ἦσαν ἐτοιμοὶ νὰ ἐξέλθουν ἐφώναζε:

Σοφία. Ὁρθοί.

Ἀπὸ τὰ παραγγέλματα αὐτὰ τὰ ὁποῖα σχεδὸν τυπικῶς σήμερον δίδονται, συνάγομεν ὅτι, πρὶν ἀρχίσῃ ἡ μικρὰ αὐτὴ λιτανεία μετὰ τὰς Ἀγ. Γραφάς (Μικρὰ Εἵσοδος), ὁ Διάκονος καὶ ἐν ἑλλείψει ὁ Ἱερεὺς παρήγγελλε ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ σκευοφυλάκιον εἰς τοὺς ἐκκλησιαζόμενους οἱ ὁποῖοι ἐκάθηντο μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, νὰ ἐγερθῶν Ὁρθοί.

Ὁ λόγος ἦτο ὅτι ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ, τὰ Ἅγια Γράμματα, ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ὁμιλῶν, πρόκειται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Ναόν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ λαὸς ἐσηκώνετο ἀμέσως ὀρθῶς καὶ ἤρχιζε νὰ ψάλλῃ τὸ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ. Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, ἀλληλουϊά»*

Τὸ ψάλλομεν αὐτὸ ἀσφαλῶς διήρκει μέχρις οὗ οἱ Λειτουργοὶ ἀποθέσουν τὰς Ἀγίας Γραφάς ἐπὶ τοῦ Ἀμβωνος καὶ κατόπιν ἐψάλλετο ὁ Τρισάγιος Ὑμνος, Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος ἰσχυρός κλπ.

φώνων ὁ Ἱερεὺς. Τοῦτο δὲν ἀντιφάσκει πρὸς ὅτι εἶπον εἰς προηγούμενον ἀρθρον, ὅτι ὁ Ἱερεὺς δὲν ἐψάλλε τὰ πρὸ τῆς Μ. Εἰσόδου τροπάρια καὶ τὰ μετ' αὐτῇ. Λόγος τάξεως καὶ ἀποφυγῆς ἀφορήτου δυσαρμονίας, ὅταν ψάλλῃ ὁλόκληρον ἐκκλησιασμα ἐπαβάλλει κάποιος εἰδικὸς πρὸς τοῦτο νὰ κατάρχῃ τῆς ψαλτικῆς καὶ αἱ ἄλλοι νὰ ἀκολουθοῦν. Ἐὰν ἀρχίσῃ τὸ ἐκκλησιασμα μόνον του, ἄλλα μὲν θὰ ἔχουν τόνον ὑψηλόν, ἄλλα χαμηλόν καὶ ἄλλοι διαφοροῦς μέσους· ἄλλοι δὲ θὰ ἔχουν χρόνον ἀργόν καὶ ἄλλοι ταχύν καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ εἴνε ἀφόρητον. Διὰ τοῦτο ἤρχιζον οἱ ψάλλται ἢ ὁ Ἱερεὺς. Ἀλλ' ἤδη ὁπότε ἔπαυσε ἡ συνήθεια νὰ συμπάλλῃ τὸ ἐκκλησιασμα καὶ ἡ Θ. Λειτουργία ἔλαβε μυστικοπαθέστερον δραματικὸν χαρακτῆρα μετὰ τὸ νὰ ψάλλουν μόνον οἱ κατηρησιμένοι χοροὶ καὶ αἱ χορδαί, οἱ Ἱερεῖς δὲν ἔχουν καμμίαν θέσιν εἰς τὸ ψαλτικὸν μέρος· τοῖναντίον δὲ πρέπει παντὶ σθένει νὰ ἀποφύγουν διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποῖους ἀνέφερα εἰς τὰ προηγούμενα ἀρθρα.

Σημ. Τὸ σκευοφυλάκιον ἦτο τὸ πρὸς τὸ ἀριστερὰ μέρος τῆς Ἀγίας Τράπεζης πολλάκις ἀπέτελε μετὰ τὴν Ἱ. Πρόθεσιν ἐν μέρος* ἄλλοτε τὸ μὲν σκευοφυλάκιον ἦτο τὸ ὅλον μέρος χωριστὸν ὡς ἰδιαίτερον καὶ εἰς αὐτὸ ἦτο καὶ ἡ Ἱ. Πρόθεσις. Τὸ σκευοφυλάκιον ὅπως καὶ ἡ λέξις φανερώσει ἦτο ἀσφαλὲς μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἐφύλαττον τὰ Ἱ. σκευὰ τοῦ Ναοῦ καὶ ἀκόμη τὰ περισεύματα τῆς Ἀγίας Κοινωνίας, καθὼς καὶ τὰς Ἀγίας Γραφάς. Φαίνεται δὲ ὅτι εἶχε καὶ ἰδιαίτεραν θύραν πρὸς τὸν κυρίως ναόν διὰ τῆς θύρας αὐτῆς ἔφερον ἐν λιτανείᾳ τὰς Ἀγίας Γραφάς εἰς τὸν Ἀμβωνα, καὶ αὐτὸ γίνεται μετὰ τὴν Μ. Εἵσοδον εἰς τὰς ἡμέρας μας, ἀλλὰ ὡς τύπος μόνον, διότι ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν παραλαμβάνομεν τὸ Εὐαγγέλιον (ὅχι ἀπὸ τὸ σκευοφυλάκιον) καὶ εἰς τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν πάλιν τὸ ἀποθέτομεν.

Σημ. Πολλάκις ἤκουσα ἱερεῖς καὶ λαϊκοὺς νὰ ἐκφράζουν διάφορον γνώμην περὶ τοῦ παραγγέλματος «Ὁρθοί». Τινές, ἀπολύτως ἐσφαλμένως, τὸ θέλουν «Σοφία ὀρθή», ὅτι δηλ. εἶνε ἡ μόνη ὀρθὴ Σοφία καὶ ὅτι δηλ. τὸ ὁ ρ θ ο ἰ δὲν εἶνε παράγγελμα ἀλλ' ἀπλὸς κοσμητικὸν ἐπίθετον εἰς τὴν Σοφίαν τοῦ Θεοῦ, τὰς Ἱερὰς Γραφάς. Τὸ σφαλερὸν τῆς γνώμης αὐτῆς τὸ δεικνύουν καὶ ἄλλα μὲν πρὸ παντὸς δὲ ἡ ὀρθογραφία τῆς λέξεως διότι ὅπου ἀπαντᾷ ἡ λέξις «Ὁρθοί» καὶ καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας εἶνε γραμμένη μετὰ πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν ἀσυνακρίτως.

Ἄλλοι παραδέχονται ὅτι τὸ «Ὁρθοί» δὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν σωματικὴν στάσιν, τὴν ἔγερσιν, ἀλλὰ τὴν ψυχικὴν ἀνάστασιν. Πρὸ τῆς Σοφίας τοῦ Θεοῦ πρόκειται νὰ ἐγερθῶμεν λοιπὸν ὡς εἰμεθα ψυχικῶς ὀρθοί, ἐγρηγορότες. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ εἶνε φανερῶς ἐ-

σφαλμένον* α'. διότι εἶνε βεβαιωμένη ἡ ἐρμηνεία* βέβαια δὲν ἀποκλείει τὴν ψυχικὴν ἀνάστασιν* ἀλλὰ τὸ παράγγελμα εἶνε ρητὸν ἐκεῖ καὶ σαφές* παραγγέλλει νὰ ἐγερθῶν ὀρθοί ἀπὸ καθιστοὶ πού ἦσαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ἐὰν ἐπρόκειτο διὰ τὴν ψυχικὴν ἀνάστασιν, αἱ Ἅγιοι Πατέρες ἦσαν εἰς θέσιν νὰ θέσουν τὸ παράγγελμα ἀσυγκρίτως ὠραϊότερα, ἐκφραστικώτερα, μυστικοπαθέστερα, παρὰ μὲν ἐν ἑρῶν «Ὁρθοί» τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ παρεξηγηθῇ ἀπὸ τὸν ἀπαιδευτὸν λαόν (τὰ 95 0)0 ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἄμβανῃ εἰς τοιαύτας συμβολικὰς συστάσεις καὶ νὰ πρᾶξῃ συμφώνως πρὸς τὰ ὑπνοουμένα* β'. διότι ἡ θέσις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται πάντοτε τὸ παράγγελμα «Ὁρθοί» μᾶς ἐπαβάλλει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι παραγγέλλει νὰ ἐγερθῶν οἱ παστοί.

Τὸ παράγγελμα «Ὁρθοί» δίδεται 1ον κατὰ τὴν Μ. Εἵσοδον. 2ον Πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀγίου Εὐαγγελίου καὶ 3ον μετὰ τὴν Θείαν Κοινωνίαν «Ὁρθοί», μεταλαβόντες τὴν Θείαν, ἁγίαν, ἀχράντων κλπ.»

Καὶ εἰς τὰς τρεῖς αὐτὰς περιπτώσεις πρόκειται περὶ ἐγέρσεως* πρὸ τῆς Μ. Εἰσόδου τὸ ἐκκλησιασμα ἐκάθητο* πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀγίου Εὐαγγελίου ἐκάθητο* καὶ οὕτω ἤκουε τὸ ἀνάγνωσμα τῆς περικοπῆς τοῦ Ἀποστόλου καὶ κατὰ τὴν Θείαν Κοινωνίαν οἱ κοινωνοῦντες ἦσαν ῥογιαστοί* κατόπιν δὲ ὁ λειτουργὸς παραγγέλλει νὰ ἐγερθῶν καὶ μεταλαβόντες ἀξίως νὰ εὐχαριστήσουν τῷ Κυρίῳ*.

Διὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς περικοπῆς τοῦ Ἀποστόλου ὁ λειτουργὸς παραγγέλλει «Πρόσχωμεν* Σοφία* Πρόσχωμεν». Δὲν λέγει «Ὁρθοί» διότι ἀνέκαθεν τὰς ἐπιστολάς τῶν Ἀποστόλων μολοντοὶ ἀνεγνώριζαν ὅτι καὶ αὐταὶ περιέχουν Σοφίαν, τὰς ἀνεγνώσκον ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των (διότι εἶχον ἐπιστολικὸν χαρακτῆρα) καθήμενοι. Παραγγέλλονται μόνον οἱ ἐκκλησιαζόμενοι νὰ προσέχον διότι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ ἔχουν σοφίαν. Ἐὰν τὸ παράγγελμα «Ὁρθοί» ἀποβλέπει εἰς τὴν ψυχικὴν ἀνάστασιν, διατὶ ἄραγε δὲν θὰ ἐδίδετο καὶ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς ἀφ' οὗ λέγει ὁ Λειτουργὸς «Σοφία». Δὲν εἶνε ἄραγε ἀξία ψυχικῆς ἀνατάσεως ἡ Σοφία τῶν ἐπιστολῶν, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσο ἐφιστᾷ δύο φορές προσοχὴν ὁ Λειτουργὸς μετὰ τὸ «Πρόσχωμεν»;

Ἀλλ' ἐν ᾧ τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ εἶνε ἀκαταγώνιστα διὰ καλῆς πίστεως συζητήσας, ἔχομεν ἐπὶ πλέον ἀπτήν ἀπόδειξιν ὅτι τὸ «Ὁρθοί» ἀφορᾷ εἰς τὴν σωματικὴν στάσιν, τὸ ἐν τῇ Λειτουργίᾳ τοῦ Κλήμεντος «ἐγειρώμεθα» παράγγελμα ἐκεῖ ὅπου δὲ ἦτο τὸ «Ὁρθοί». Διὰ τὴν παραγγέλλῃ νὰ ἐγερθῶμεν «ἐγειρώμεθα» εἶνε φανερόν ὅτι οἱ ἐκκλησιαζόμενοι μέχρι ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἦσαν καθήμενοι* οὔτε εἶνε δυνατόν τὸ ἐ γ ε ρ ὡ μ ε θ α νὰ ἀναφερῇται εἰς τὸν νοῦν* διότι τότε θὰ παρεδέχετο ὅτι οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἐκοιμῶντο εἰς τὸν Ναόν μετὰ ἀνοικτὰ τὰ μάτια.

Ἐναγκάσθηεν νὰ ἐπεκταθῶν πολὺ εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ «Ὁρθοί» διότι ἡ ἀλάνθαστος σημασία του θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ διὰ τὸν καθορισμὸν ἄλλων σημείων τῆς Λειτουργίας. Παρακαλῶ δὲ ἐάν τινος τῶν συναδέλφων ἔχει ἐφ' αὐτοῦ σημείου διαφόρους καὶ δευτικώτερας πληροφορίες νὰ μοῦ τὰς ἀνακοινώσῃ, διότι δὲν διεκδικῶ infalibitum, εὐνοούμενος μάλιστα πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἐπστημονικὰς Βιβλιοθήκας,

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ -- ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΣΕΠΗΣ

ΤΟΥ 1938

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἀναγράφονται ὅλαι αἱ εορταὶ τοῦ ἔτους.—Αἱ διευθύνσεις τῶν Ἱερέων καὶ Κοινοτήτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. — Αἱ διευθύνσεις τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, τῶν ὑπάτων Ἀξιοματούχων τῆς Ἀχέπα καὶ Γκάπα καὶ διάφοροι ἄλλαι χρήσιμοι πληροφορίες. — Ἐπίσης σημειοῦνται ὁ Ἦχος, αἱ Ἀποστολικά καὶ αἱ Εὐαγγελικά Περικοπὰ τῶν Κυριακῶν τοῦ ἔτους.

Ὀλίγα ἀντίτυπα ὑπολείπονται. Χαρτόδετα μόνον 15c.

Γράψατε :

GREEK ARCHIODESE, Τμήμα Ἱεραποστολῆς.

2519 30th Drive, Astoria, L. I.

Ἀρχιμανδ. Ἀθηνᾶ, Καθάδα

ΤΟ ΧΡΙΣΤ. ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑΞΕΩΣ

Ἐν Edinburgh

(Συνέχεια τῶν σχετικῶν ἁρθρῶν)

ΚΕΦ. Α'. ΔΙΚΑΙΩΣΙΣ ΚΑΙ ΑΓΙΑΣΜΟΣ

(Μετάφρασις τοῦ κειμένου τοῦ Report)

Ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐλευθέρῳ πηγαζούσῃ ἀγάτῃ Αὐτοῦ δικαιοὶ καὶ ἀγιάζει ἡμᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ οὕτω ἐκδηλουμένη Χάρις του οικειοῦται (ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου) διὰ πίστεως, ἥτις καὶ αὕτη εἶνε δῶρον τοῦ Θεοῦ.

Διὰ νὰ κατανοηθῇ ἡ παράγραφος αὕτη καλύτερον παραθέτω ἐν συντόμῳ τὴν διδασκαλίαν περὶ Δικαιώσεως καὶ Ἀγιασμοῦ, ἥτις ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Εἶνε δὲ ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι ἡ διδασκαλία περὶ Δικαιώσεως καὶ Ἀγιασμοῦ τόσον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Παπικὴν, ὅσον καὶ εἰς τὰς Διαμαρτυρομένας εἶνε συνέπεια τῆς διδασκαλίας ἐκάστης αὐτῶν περὶ Προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καὶ τῶν συνεπειῶν του.

Κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Προπατορικοῦ ἁμαρτήματος ὅπως ἀνεφέρσαμεν καὶ εἰς τὸ «Γενικὰ περὶ Χάριτος» κεφάλαιον (τεῦχος 73) εἶνε τὰ ἐξῆς ἐν συνόψει.

α'. Ὁ σωματικὸς θάνατος καὶ τὰ παθήματα τοῦ σώματος καὶ β'. Ἡ ἰσχυρὰ ροπή τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ κακόν.

Ταῦτα ἀπομένουν εἰς τὸν βαπτισμένον Χριστιανὸν μολονότι διὰ τοῦ Βαπτίσματος ἔλαβε τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, ἡ ὁποία δίδεται ἐνεκα τῆς ἀξιωμαθίας τοῦ Σωτῆρος, εἰς ὅλους τοὺς εἰς Χριστὸν βαπτισθέντας.

Ἡ διαφορὰ ὅμως εἶνε ὅτι μετὰ τὸ Βάπτισμα ἀλλάζει ὁ χαρακτήρ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Ἐνῶ πρὸ τοῦ Ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, ὁ θάνατος ἦτο ἐξ ἁπαντος καὶ πνευματικὸς θάνατος, διότι τίποτε καλὸν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ πρὸς σωτηρίαν του, μετὰ τὴν δοθείσαν Χάριν διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως, ἀμέσως μὲ τὸν σωματικὸν θάνατον ἀρχίζει νέα ζωὴ, ἡ πνευματικὴ καὶ ἐλευθερωτέρα καὶ ἱκανοποιητικώτερα διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξίν· διότι εἶνε ἐπικοινωνία αὐτῆς τελειότερα καὶ αἰώνιος μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλ' αὕτη εἶνε τοιαύτη ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὴν Χάριν ἡ ὁποία δίδεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ λέγεται δικαίωσις τὴν οικειοποιήθη ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν προήγαγε τελειότερον. Ἐὰν δὲν τὸ ἔπραξε αὐτό, τότε ὁ θάνατος τοῦ σώματος ἔχει ἀποτέλεσμα καὶ τὸν ἡθικὸν θάνατον, τὴν ἐκ Θεοῦ κατάκρισιν καὶ αἰώνιον τιμωρίαν, ἀσκέτως ἐὰν ἔλαβεν ἀρχικῶς καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὴν Ἀπολυτρωτικὴν Χάριν διὰ τοῦ Βαπτίσματος.

Ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ροπὴν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ κακὸν λέγομεν ὅτι ἀπομένει καὶ αὕτη εἰς τὸν βαπτισθέντα, ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος ἔκτοτε ἔχει λάβει τὴν δύναμιν διὰ τῆς ἐν Χριστῷ Χάριτος νὰ πολεμῇ καὶ ἐξουδετερώσῃ τὴν ροπὴν αὐτὴν ἐὰν θέλῃ, βοηθούμε-

νος βέβαια ὑπὸ τῆς Θείας Χάριτος.

Ἐν συμπεράσματι λοιπὸν λέγομεν ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶνε δύο εἰδῶν: ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ διακοπὴ τῶν σχέσεων ἡ ὁποία ὑπῆρχε μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πρωτοπλάστων πρὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἡ ὁποία ἦτο σχέσις Πατρὸς πρὸς τέκνα· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀντίθεσις εἰς τὸ ἐξῆς ἀσυμβίβαστος μετὰ τοῦ δύο στοιχείων τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ σωματικοῦ στοιχείου. Αὕτη δὲ ἡ ἀσυμβίβαστος ἀντίθεσις κάνει ἀνίκανον τὸ σωματικὸν στοιχεῖον νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν πνευματικὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀνθρώπου.

Μετὰ τὸ ἀπολυτρωτικὸν ὅμως ἔργον τοῦ Σωτῆρος τὰ κακὰ ἀποτελέσματα τῆς διακοπῆς τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ, παύουν· δίδεται εἰς τὸν ἀναγεννώμενον ἄνθρωπον ἡ Π ρ ο κ α τ α ρ κ τ ι κ ῇ Χ ά ρ ι ς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡ πηγαζούσα ἀπὸ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Τὰ δὲ κακὰ ἀποτελέσματα ὡς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, δηλ. τὴν ἀντίθεσιν τοῦ σωματικοῦ μας στοιχείου πρὸς τὸ πνευματικὸν ἐναπόκειται νὰ τὰ ἐξουδετερώσωμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, μὲ πίστιν καὶ ἔργα, ἀλλὰ καὶ πάντοτε ἐν συνεργίᾳ μετὰ τῆς ἐν ἡμῖν Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Πολὺ ὥραϊον καὶ πολὺ πρακτικὸν εἶνε τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ὁ Δαμαλᾶς εἰς τὸ Περὶ Ἀρχῶν συγγράμμα του σελ. 152, φέρει:

«Ἐὰν ἱατρὸς λάβῃ ἀσθενὴ τινά, καὶ καθάρσῃ αὐτὸν τοῦ ἐν ὧ τῷ σώματι ὑπάρχοντος μολύσματος, ὁ καθαρισμὸς οὗτος ἀπὸ τοῦ μολύσματος δύνανται νὰ εἶνε ἐντελής, ἐν ᾧ τὰ ἀποτελέσματα τούτου, ὅσον λ. χ. βλάβαι τοῦ ἐγκεφάλου ἢ ἄλλου τινὸς ὁργάνου τοπικοί, ἢ ἀσθένεια καὶ ἀδυναμία τῶν ὁστέων, νεύρων καὶ μῶν, καὶ εἴτε ἄλλο τοιοῦτο τοῦ ρύτου καὶ μολύσματος ἀποτέλεσμα, μένουσιν· ἐξολέφονται δὲ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀκολουθούντος τοῦ ἀσθενοῦς τὴν διαίταν, ἣν ὁ ἱατρὸς ἐχάραξεν, ὥστε ὁ ἀσθενὴς δύναται, ἅμα καθαρῶς, νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀπὸ τοῦ μολύσματος ἐντελῶς ἐκαθαρίσθη, καὶ οὐδαμῶς βλάπτουσι τὴν ἀλήθειαν τοῦ καθαρισμοῦ τούτου τὰ μένοντα ἀποτελέσματα. Οὕτω καὶ ὁ Χριστιανὸς ἐκαθαρίσθη μὲν, ἀλλὰ πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ἀποτελεσμάτων ὀφείλει νὰ συνεργήσῃ τῇ Θ, Χάρτι, ἐπιδιώκων τὸν ἁγιασμὸν (Ἐβρ. ΙΒ'. 14) διὰ τῆς δι' ἀγάπης ἐνεργουμένης πίστεως».

Βεβαίως καὶ τὸ παράδειγμα αὐτὸ δὲν λύει τὸ πρόβλημα τοῦτο: διὰ τὴν Θεία Χάρις ἡ καθαρῶς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καὶ δικαιοῦσα καὶ ἀγιάζουσα αὐτὸν καὶ νιοθετοῦσα αὐτὸν δὲν καταργεῖ πλήρως καὶ τὴν ροπὴν αὐτὴν πρὸς τὸ κακόν, ἐνῶ δύναται ὡς παντοδύναμος. Ὁμοίως δὲν ἔχει καὶ καμμίαν λύσιν τὸ πρόβλημα τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐλευθέρως ἐκλογῆς καὶ τοῦ κακοῦ τὸ ὁποῖον μισεῖ ὁ Θεὸς καὶ φαίνεται ὅτι ἡ ἐλευθέρω αὕτη ἐκλογὴ καὶ τοῦ κακοῦ, περιορίζει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς πάντας. Αὐτὸ δὲ ὠδήγησε πολλοὺς εἰς τὸ νὰ καταφύγουν εἰς τὴν ἁμαρτωλὸν διασχίαν. Πάντως ὅμως ἔχοντες τὸ παράδειγμα τοῦτο λέγομεν ὅτι ὁμοίως μὲ τὸν καθαρισμὸν τοῦ ὁργανισμοῦ μας ἐκ τοῦ μολύσματος ἀσθενείας, τὸν ὁποῖον κάνει ἡ ἐπέμβασις τοῦ καλοῦ ἱατροῦ, εἶνε ὁ καθαρισμὸς τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως ἀπὸ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖ ἡ ἀπολυτρωτικὴ Θεία Χάρις· ἀφαιρεῖ προκαταρκτικῶς τὸ μόλυσμα τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος ἀπὸ πάντα ἀπόγονον τοῦ Ἀδὰμ καὶ τὴν ἐνοχλὴν δι' αὐτὸ ἐξ ὁλοκλήρου.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον.)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΠ. ΘΕΟΛΟΓ. ΣΧΟΛΗΝ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1937 - 38

Ὡραι ἡμερησίας διδασκαλίας πέντε, ἤτοι 9 - 12 π.μ. καὶ 2 - 4 μ.μ., ἐκτὸς τοῦ Σαββάτου, ὁπότε ἀντὶ 2-4 μ. μ. εἶνε 7-8 μ. μ.

ΕΚΚΛ. ΙΣΤΟΡΙΑ

Καθ' ἑβδ. 1 ὥρ. ὁ Διευθυντ.

ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ

Βίος τοῦ Ἰησοῦ

» » 1 » »

Εἰσαγωγή εἰς τὰ βιβλία τῆς Κ. καὶ Π. Διαθήκης

» » 2 » »

Ἀνάγνωσις τῶν Πραξ. Ἀποστόλων ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον κείμενον

» » 1 » »

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

Ἀνάγνωσις καὶ Ἑρμην. τῆς Θ. Λειτουργίας

» » 1 » »

ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ

Ἑλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας

» » 1 » Β. Εὐθυμ.

ΓΛΩΣΣΙΚΑ

Ἑλλν. Γραμματικὴ καὶ ἐφαρμογὴ Συντακτικοῦ

» » 5 » Χ. Πάππας

Ἀνάγνωσις καὶ Τεχνολογία ἐξ Ἑλλν. κειμένου

» » 2 » »

Προφορικὴ καὶ γραπτὴ ἑκθεσις ἰδεῶν

» » 3 » »

Ἀγγλικά καὶ Λατινικά

» » 2 » F. Currant

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἑλληνικὴ Ἀρχαία

» » 3 » Χ. Πάππας

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

Κατήχησις κατὰ τὴν φιλοσοφ. ἀνάπτ. τῶν Ἑλλ. Πατέρων

τῆς Ἐκκλησίας

(Προαιρετικῶς)

» » 3 » ὁ Διευθυντ.

Στοιχεῖα ἀπὸ τὴν θύραθεν φιλοσοφίαν

» » » » 3 » Β. Εὐθυμ.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Βυζαντινὴ Μουσικὴ ἐφηρμοσμένη

» » 1 » » »

Τετραφωνικὴ Ἐκκλησ. μουσικὴ

» » 6 » Γιαννοῦκος

Ὁργανικὴ μουσ. διδασκαλ. κλειδοκωμβ. διὰ κάθε μαθητὴν

Γιαννοῦκος

Σημ. 1ον. Ὅλα τὰ μαθήματα παραδίδονται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐκτὸς τῶν 2 ὥρῶν καθ' ἑβδομάδα τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἀγγλικῆς κ. Currant.

2ον. Τὰ δύο προαιρετικὰ Φιλοσοφικὰ μαθήματα, τὰ ὅποια διδάσκονται κατὰ παράκλησιν τινῶν προχωρημένων μαθητῶν, παραδίδονται ἐκτὸς τοῦ ὥρου καθημερινοῦ μαθήματος.

3ον. Τὸ μάθημα τῆς ὀργανικῆς μουσικῆς (πιάνο) μολονότι ὑποχρεωτικόν, παραδίδεται εἰς αἰανδήποτε ὥραν τῆς ἑβδομάδος ἐξ ἐκείνων κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει ἄλλο μάθημα.

4ον. Αἱ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις καὶ οἶκαδε παιγνίδια λαμβάνουν χώραν κατὰ τὰς 1-2 μ. μ. καὶ 4-6:30, κανονίζονται δὲ ἐντὸς τοῦ Γυμναστηρίου τῆς Σχολῆς ἢ εἰς τὸ ὑπαίθριον, ὡς ὁ καιρὸς ἐπιτρέπει.

5ον. Ἀπαξ τῆς ἑβδομάδος γίνονται ὡς μαθήματα ἐξωπρογραμματικά καὶ τὰ ἐξῆς: Μικραὶ διαλέξεις, Μικραὶ βιβλιοκρισίαι 15 λεπτῶν, Συζητήσεις (debates) εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Συζητητικοὶ νόμοι (Συνεδριάσεων) ἐπὶ 30 λεπτά.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τῇ 16ῃ Ἰανουαρίου παρελθόντος ἡ Κοινότης τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Βοστώνης ἐτέλεσε Μνημόσυνον τοῦ εὐεργέτου αὐτῆς ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Γεροντίτου.

Τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐτέλεσε καὶ τοῦ Μνημοσύνου προέστη ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος, εὐγενῶς προσκληθεὶς παρὰ τοῦ οἰκείου Διοικ. Συμβουλίου, συνευρουγούς ἔχων τὸν Αἰδεσ. Πρωτοπρ. Β. Εὐθυμίου καὶ τὸν Ἱερολ. Ναοὺμ Νιτσιώτην.

Προσῆλθον ὁ Ἐξοχ. Πρόξενος κ. Π. Δασκαλόπουλος, τὰ Μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Ἀντωνίου Πάππα, ὁ κ. Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Δικηγόρος καὶ Μέλος τοῦ Μικτοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Συμβουλίου, ἄλλοι ἐπιστήμονες καὶ πικνότερον πλῆθος λαοῦ.

1:30 μ. μ. ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ὠμίλησεν ἀπὸ τῆς Ραδιοφωνικῆς θραχέων κυμάτων Ὁρας τοῦ κ. Ν. Κοκκίνου.

Ἀκολούθως ἐχοροστάτησε καὶ ὠμίλησε κατὰ τὴν κηδεῖαν τῆς ἀειμνήστου διδασκαλίσης Κλεοπάτρας Μανωλοπούλου.

Τὴν 4ῃν μ. μ. ἐγένετο εὐλαβικὴ συγκέντρωσις ἐν τῇ μεγάλῃ κοινοτικῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ αἰθούσῃ εἰς μνήμην τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Γεροντίτη, καθ' ἣν εἰσηγουμένου τοῦ Αἰδ. Β. Εὐθυμίου, ὠμίλησεν ἡ Α. Σεβασμιότης καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες καὶ ἐκ τῶν φίλων τοῦ μεταστάντος

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Κοινότητος Γουῶτερτάουν, Μασσ., ἱερουργούντος τοῦ Αἰδ. Εὐστρ. Ρηγέλη, Ἱερτ. Προϊσταμένου αὐτῆς, συμπροσευχομένων δὲ τοῦ κ. Ἀνταν. Ἀναστασιάδου, τοῦ οἰκείου Κοινот. Συμβουλίου τῆς Φιλοπώχου Ἀδελφότητος, πλήθους ἐκκλησιασματος καὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολείου, πρὸς οὓς ὠμίλησεν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἀκολούθως συνεδρίασε μετὰ τοῦ Αἰδ. Ἱερτ. Προϊσταμένου καὶ τοῦ Δ. Συμβουλίου συσκεφθεὶς περὶ τῶν διαφορῶν ζητημάτων καὶ τῆς περαιτέρω ἀναπτύξεως τῆς νεαρᾶς ταύτης Κοινότητος.

Τῇ 17ῃ Ἰανουαρίου ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος συνεχάρη τοὺς ἐφορᾶζοντας κ. κ. Ἀντώνιον Πάππαν, νέον ἐν Βοστώνῃ Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀντώνιον Ἀναστασιάδην, Δικηγόρον καὶ Σύμβουλον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐδέχθη δὲ Ἐπιτροπὴν ἐκ τῆς Φιλοπώχου Ἀδελφότητος τῆς Κοινότητος Καίμπριτζ, Μασσ., καὶ ἄλλους Χριστιανούς.

Τῇ 18ῃ συνεσκέφθη μετὰ τῆς Φιλοπ. Ἀδελφότητος Εὐαγγελισμοῦ Βοστώνης, τὸ δὲ ἑσπέρας ἀφικόμενος εἰς Χάβερχάιλ, Μασσ. ἐχοροστάτησε, κηρύξας ἅμα τὸν θ. λόγον, καὶ εἶτα προήδρευσε συνεδριάσεως μετὰ τοῦ Αἰδ. Φιλ. Βλαχοπούλου καὶ τοῦ οἰκείου Διοικ. Συμβουλίου.

Τὴν καλὴν ταύτην Κοινότητα ἀπασχολεῖ ἰδιαίτερος τὸ πρόβλημα τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ κοινοτικοῦ χρέους καὶ τῆς ἀποκτήσεως νέας Ἐκκλησίας.

Τὴν ἐπομένην παραμεινας ἐν τῇ ἰδίᾳ Κοινότητι ἐδέχθη εἰς ἐπίσκεψιν πολλοὺς ὁμογενεῖς, καὶ προήδρευσε πνευματικοῦ, μετὰ τῶν Αἰδ. Φιλ. Βλαχοπούλου καὶ Νικ. Διαμαντοπούλου Δικαστηρίου, πρὸς ἐπίλυσιν συζυγικῆς ὑποθέσεως.

Τῇ 20ῇ ἰδίου παρακολούθησας τὰ μαθήματα ἐν τῷ Σχο-

λεῖῳ τῆς Κοινότητος ταύτης καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς ὁμίλησας, τὸ ἑσπέρας ἐχοροστάτησε καὶ ὠμίλησεν ἐν τῷ νεοδημῶ τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς μικρᾶς, ἀλλὰ λίαν φιλοτίμου Κοινότητος Λώρενς, Μασσ., καὶ ἀκολούθως ὠμίλησεν εἰς τὴν Φιλ. Ἀδελφότητα καὶ τὰ παιδιά καὶ συνεδρίασε μετὰ τοῦ Αἰδ. Ν. Διαμαντοπούλου, Ἱερτ. Προϊσταμένου, καὶ τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου.

Ἀργότερον ἐπεσκέφθη τοὺς ἐν Ἑνδοβερ, Μασσ., ὀλίγους ὁμογενεῖς, μεθ' ὧν συνεσκέφθη ἐπὶ τοῦ τρόπου ἰδρύσεως Ἑλληνικοῦ Σχολείου διὰ τὰ 12 τέκνα των, ἡλικίας δημοτικοῦ σχολείου.

Τῇ 21ῃ τοῦ μηνὸς ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος παρέστη κατὰ τὴν μουσικὴν συναυλίαν τοῦ καλλιτέχνου κ. Λάμπρου Δ. Καλλιμάχου, υἱοῦ τοῦ Αἰδεσμ. Δρος κ. Δημ. Καλλιμάχου καὶ τῆς κ. Ὁλγας Καλλιμάχου, Ἀντιπροέδρου τοῦ Κ. Δ. Συμβουλίου τῆς Φιλοπώχου Ἀδελφότητος, συγκαρεῖς γυνεῖς καὶ υἱὸν διὰ τὴν θριαμβευτικὴν τούτου ἐπιτυχίαν.

Τῇ 23ῃ τοῦ αὐτοῦ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος μετέβη εἰς τὴν ἐν Πάτερσον, Ν. Ι. Κοινότητα τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου, ἄγουσαν τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν αὐτῆς. Παρέστη εἰς τὸ κατηχητικὸν μάθημα καὶ ὠμίλησεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

Εἶτα, βοηθοῦμενος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱερτ. Προϊσταμένου Αἰδεσμ. Δημ. Στεφανοπούλου καὶ τοῦ Ἱερολ. Ν. Νιτσιώτα, ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν καὶ ὠμίλησε τόσον κατ' αὐτὴν πρὸς τὴν πλήθουσαν Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ ἐν ἀπογευματινῇ συγκέντρωσιν ἐν τῇ κοινοτικῇ αἰθούσῃ.

Τῇ 24ῃ ἐδέχθη τὸ νέον Διοικ. Συμβούλιον τῆς Κοινότητος Ἀσμπούρου Πάρκ, Ν. Ι.

Τῇ 25ῃ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος παρέθηκε δεῖπνον ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ πρὸς τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ ἐν Ν. Ὑόρκῃ Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων Ἐπιστημόνων, μεθ' οὗ ἀντήλλαξε σκέψεις περὶ τῶν προβλημάτων τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἡμῶν κόσμου καὶ τῆς ὁμογενείας ἐν γένει.

Τῇ 26ῃ ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ κ. H. Lansdale Γ. Διευθυντοῦ τῆς Y.M.C.A., ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Προήδρευσε τοῦ Κ. Δ. Σ. τῆς Φιλοπώχου Ἀδελφότητος καὶ τὸ ἑσπέρας τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Κοινότητος Ἀγίου Γεωργίου—Ἀγίου Δημητρίου Ν. Ὑόρκης.

Τῇ 27ῃ παρέστη εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ, καθ' ἣν ὠμίλησεν ἡ Ἀλ. Ἐξοχότης ὁ κ. Δημ. Σισιλιάνος, Πρεσβευτὴς, ἐξάρας τὴν σημασίαν τοῦ Ἰδρύματος τούτου καὶ ἐγκωμιάσας τὸ ἔργον τῶν προηγουμένων Διοικ. Συμβούλων καὶ τοῦ σημερινοῦ.

Τῇ 29ῃ ἐδέχθη Ἐπιτροπὰς ἐκ τῆς Φιλοπ. Ἀδελφότητος τῆς Κοιμῆσεως τῆς Θεοτόκου Μπουρλιν καὶ ἐκ τῆς Κοινότητος Γωτερμπόρου, Κορν.

Τὸ ἑσπέρας ἐχοροστάτησεν ἐν Ἐσπερινῷ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Τριῶν Ἱεραχῶν Μπουρλιν, παρισταμένων πολλῶν Ἱερέων καὶ πλήθους λαοῦ, πρὸν ὧν ὠμίλησεν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Τσουρουνάκης, καὶ τὴν ἀκόλουθον, 30ῃν, ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν μέσῳ πικνότετου ἐκκλησιασματος, συμβοηθὺς ἔχων τὸν οἰκείον Ἱερτ. Προϊστάμενον, Αἰδ. Μ. Μιχαλόπουλον, τὸν νέον Ἐφημέριον Νιούμπορου, Ν. Υ. Αἰδ. Εὐστρ. Σπυρόπουλον καὶ τὸν Ἱερολ. Ν. Νιτσιώταν, ὠμίλησε καὶ ὥρτισε τὰ νέα Διοικ. Συμβούλια τῆς Κοινότητος καὶ τῆς Φιλοπώχου Ἀδελφότητος, πλέξας τὸν ἔπαινον τῶν προκατόχων καὶ εὐχηθεὶς εἰς τὰ ὀρκοσθέντα πλήρη ἐπιτυχίαν ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῶν ἔργῳ.

ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ D. C. DIVRY, Inc.

ΕΚΤΥΠΩΝΟΜΕΝ

Βιβλία, Βιβλιάρια, Καταλόγους, Έφημερίδες, Περιοδικά, Λευκώματα Έσπερίδων, Κάρτες, Μπιλοφέρια, Προσκλητήρια Γάμων, κ.λ.π. με απaráμιλλον ταχύτητα και φιλοκαλίαν εις τιμάς μη επιδεχομένας συναγωνισμόν.

ΔΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΑ

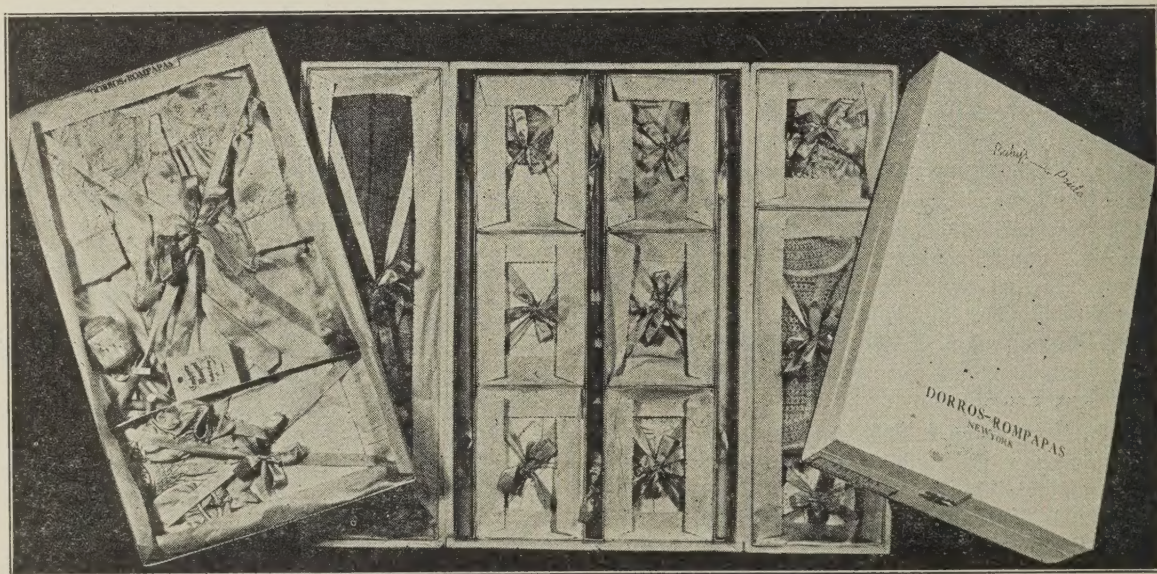
Ειδικώς κατηρτισμένον Τμήμα Ταχυδρομικῶν Παραγγελιῶν ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν πάσης τυπογραφικῆς ἐργασίας τῶν Κοινοτικῶν Ἱδρυμάτων — ἦτοι Σφραγίδας, Καταστατικά, Ἐπιστολάς, Προγράμματα, Ἀποδείξεις κ.λ.π.

240 WEST 23rd STREET

Tel. WAtkins 9-4346

NEW YORK

ΝΕΑ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΑ ΣΕΤΣ ΜΑΡΚΑΣ DORROS - ROMPAPAS

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΕΝ ΤΗ ΑΓΟΡΑ

Τὸ ὅτι κατασκευάζονται ἀπὸ τὸν κ. Γεώργιον Ντόρρον, κατόπιν 25ετοῦς πείρας εἰς τὸν κλάδον αὐτόν, καὶ 10ετοῦς τοιαύτης ἐν Παρισίοις, εἶνε ἀρκετὴ ἐγγύησις διὰ τοὺς πελάτας μας, ὅτι ἀγοράζοντες ἀπὸ τὸ Κατάστημά μας εἶναι θέβαιοι πῶς ἀγοράζουν τὰ τελευταῖα καλλιτεχνικὰ σχέδια, ὁλομέταξα καὶ χειροκέντητα, ποῦ, εἶνε ἐπίτηδες διὰ τὰ Ἑλληνόπουλα τῆς Ἀμερικῆς εἰς μεγάλα Sizes καὶ ὅτι δὲν πληρώνουν οὔτε ἓνα σὲντ περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε νὰ δώσουν.

No. 11.	Τὸ Σέτ	\$15.00
No. 12.	Τὸ Σέτ	\$18.00
No. 14.	Τὸ Σέτ	\$21.00
No. 15.	Τὸ Σέτ	\$25.00
No. 16.	Τὸ Σέτ	\$30.00

ΔΩΡΟΝ

Θαυμάσια εἰκὼν τῆς Παναγίας, με χρυσοῦ κορνίζα, κατάλληλος διὰ τὸ κρεββάτακι τοῦ παιδιοῦ Μεγέθους 3X3 1/2 Ἴντσες.

Παραγγέλαι ἀποστέλλονται πανταχοῦ. Ζητήσατε τὸν Τιμοκατάλογόν μας. Γράψατε:

DORROS - ROMPAPAS, 240 WEST 23RD STREET, NEW YORK